

D

1642

Palatul Cultural

On. Biblioteca

Arad

A

3 Lei

Redacția și administrația:
Timișoara I.
Str. Lonovici No. 2Telefon:
Redacția și administrația 16-00
Tipografia 14-69Cotidianul
Banatului și al
graniței de VestABONAMENTE: Pe un an: 600 lei, pe 6 luni: 300 lei.
Pentru preoți, învățători, notari și țărani 500 lei.
Pentru autorități și instituții: 1000 lei.
Pentru întreprinderi: 2000 leiApare sub egida
„Astrei Bănățene“

ISUS IN VIATA POPORULUI ROMAN

„Eu sunt viața, voi sunteți mlađițele”,
une Isus celor ce fac din El izvor de viață,
care își construiesc viața, ca pomul pe ră-
dăcină. Așa stă poporul român pe rădăcina
lui Isus.

Ce ne-a dat nouă Isus? Ce a dat poporul
mân lui Isus? Aceasta este întrebarea pe
care și-a pune orice român, când se gândește
la soarta sa individuală și când cugetă la
destinul neamului. Ce ne-a dat nouă Isus?
Ce a dat învățătura Sa și puterea de a crede
El. Ce a dat poporul român lui Isus? Po-
porul român a dat lui Isus viața sa. Viața
unui popor este istoria lui, în care se pro-
tece cultura lui și din care își formulează
pirafunile și credințele sale. Fiindcă a
ezut în Isus, toate aspirațiunile poporului
mân se îndreaptă spre Isus. Nu există un
levăr mai clar în istoria română decât
asta, fiindcă nu există o aspirațiune româ-
ască mai sinceră, decât năzuința de a-și
face viața într-o viață plăcută lui Isus.
Că cauza că istoria unui popor este un pro-
al spiritualității sale, istoria poporului
mân este procesul DEVENIRII SALE
DESTINE.

Să ne gândim și la acest lucru, cel mai
ostentiv, ce îl are un popor rău: cugetul
religios. Poporul român a făcut din
as o dumnezeire A SA, a făcut din Isus
Dumnezeu român. Nu în sensul de a-L
naționalizat într'un chip păgân și egoist,
de a-L fi ridicat în conștiința sa ca ideal
perfecțiune și putere de a se perfecționa
înecat. Isus, în conștiința românilor, a
venit izvor de viață adevărată, drum de
mină, liman de năzuit.

Din Isus — poporul român își plămân-
te cultura și își clarifică sensul existenței
pe pământesci. Cu Isus poporul român își
ține sănătatea sufletească și își formu-
ză ideea de dreptate. Toată evoluția na-
turală și socială a poporului român a pur-
din imaginea lui Isus. Nimic nu este ar-
tificial, fals, nenatural, neromânesc în ideile
mănești, adică în principiile de gândire
mănească, națională și socială. Toate au
porit din Isus, toate s'au consacrat prin

Si dacă au fost timpuri în viața noastră
blică și națională, când au fost aduse idei
străină, poporul român le-a repudiat
pentru motivul, că nu le-a atribuit o pro-
liență creștină. Ideia libertății, înainte de
devenit idee revoluționară, pentru care
Apus s'a vărsat mult sânge, românul a
sit-o în conștiința sa, în care a trăit Isus.
Ideia libertății este unică; — două idei
spre libertatea omului ca cetățean și fiu
țării, nu există: există numai libertatea,
care o dă Isus, este libertatea care se
ilizează în Isus și prin Isus, și care se
trifică numai în cugetul creștin. Această
ertate, LIBERTATEA DIN ISUS ȘI DE-

ISUS — poporul român a avut-o din
mental în care și-a început încreștinarea
a acceptat în întregime idealul lui Isus.
Minte de a gusta libertatea ca cetățean și
al Țării, românul a obținut dela Isus
brtatea ca fiu al lui Dumnezeu, ca prieten
lui Isus. Apusul nici astăzi nu și-a lămurit
Acție ideea de libertate, de aceea și trăește
haosul confuziilor. Acolo libertatea nu

INVIEREA

Studiu de pictorul A. DEMIAN pentru Catedrala din Timișoara

este o stare a conștiinței, nu este o năzuință
spre Isus și idealurile creștine.

Cu cât poporul român se încreștinează
mai adânc, cu atât și libertatea lui se mă-
rește în adâncime și în larg. Suprema liber-
tatea, ce nu cunoaște limitări pământesti;
dar peste limitările pământesti poate trece
numai poporul, care a realizat libertatea în

cugetul său ca o stare permanentă a lui.
Această victorie este posibilă numai ca sim-
țire și acțiune creștină. Numai cu Isus popo-
rul român își înfăptuește libertatea, ce nu
cunoaște limitările pământesti. Noi nu am
avut războaie interne pentru libertate, de
oarece libertatea ne-am creiat-o în inima și
în cugetul nostru.

Trăind cu Isus, poporul român a simțit
ca pe un frate al său pe tot poporul vecin,
pe care l'a ajutat cu cultura, cu ospitalita-
tea, cu luminile sale. IDEALUL DE FRA-
TERNITATE A FOST LA ROMANI O STA-
RE NATURALĂ DE FRĂȚIETATE față
de toată lumea, față de cei buni și de cei răi.
Iar în sânul națiunii — starea de frățietate
firească a românilor se caracterizează nu
numai prin apartinerea și identitatea etnică,
ci prin faptul și mai important că în sufletul
românesc a trăit și trăește Isus. Altă fra-
ternitate, decât aceea, pe care o sfințește
Isus în cugetul omului, nu poate exista,
fiindcă nimic nu e în stare să lege pe om de
om, nimic nu e în stare să facă pe om o
ființă a dragostei, decât Isus. Numai când
Isus trăește luminos în conștiință, numai
atunci fraternitatea în fiu aceluiaș popor de-
vine o legătură făcătoare de minunii. Acea-
stă experiență a fost făcută de poporul ro-
mân și ea li-a cristalizat adevărurile. Dece
toate neamurile trag în spre noi, în spre
țara românilor, ca în spre un Canaan? Nu-
mai fiindcă pământul e bogat și munții fru-
moși? Nu; ci mai întâi, în mijlocul români-
lor omul, oricare ar fi el și orideunde ar
veni, se simte într'o țară a libertății și într'o
multime de frați. Totuși nu trebuie să exa-
gerăm. Și poporul român este alcătuit de
oameni pământeni: iar pe pământ nu există
desăvârșiri încheiate. De aceea, în judecarea
poporului român — pe care mai întâi noi
primii o facem în zilele învierii — interese-
ază se se știe nu cât este el de perfect în
concret, ci cât tinde spre idealitățile infinite,
ce se degajează, în conștiința lui din ființa
lui Isus. Interesează să se știe, că poporul
român merge cu Isus înainte în viață, spre
desăvârșirea însușirilor sale, și că cu Isus
nu poate să cadă definitiv în bezna, în ne-
norociri fără esire, în piere catastrofală. Iar
dacă se năpăstuesc adesea peste el neferi-
cirile vieții, el scoate din ele învățăminte și
face, datorită lor, încă un pas înainte pe
calea lămuririlor sale spirituale și naționale.
Nenorocirea, când o trăești cu Isus în suflet,
este o mare școală de luminare și perfec-
ționare.

Zarea viitorului este, prin urmare, lim-
pede la noi, precum viața în prezent este
liniștită în cugetul poporului, oricât de du-
rerosă este starea de nedreptăți, ce i s'au
făcut în răstimpul unui an nefast. Poporul
român rămâne, totuși, popor al lui Isus —
și din această așezare morală a lui decurg
toate atitudinile și tot conținutul vieții lui.
Rămâne numai datoria pentru fiecare din
noi să ne apropiem cât e posibil mai mult de
Isus, fiindcă Isus și dreptățile Lui nu sunt
departe. El trăește în istoria noastră, în
Biserica noastră, și în cugetele noastre.
Față de Isus să fim ca ingerii curați, și ca
copiii — nevinovați. El nu va duce spre li-
niștea și pacea, pe care noi o simțim puru-
rea în noi, și pe care alții nu o vor putea
ajunge decât după ce vor fi trecuți prin grele
și sângeroase încercări.

La început era Cuvântul

Azi, când evenimentele pe imensa arenă mondială, și chiar în strânsa noastră vecinătate se precipită cu o rapiditate uimitoare, obosind însăși atenția fixată asupra lor, involuntar țâșnește întrebarea: unde ne duce calea noastră?

Amalgamul de îngrijorare și de speranță în care ne aprofundăm, scamotează pe un moment realitatea zilei de azi, proiectând pe ecranul memoriei zguduitoare întâmplări de un înfricoșător dramatism, ale trecutului apropiat.

Cortina grea, trasă înadins asupra evenimentelor de tragică încercare, se ridică încet, lăsând să se vadă intrarea trupelor maghiare în sânul Ardealului, și dănuirea de trei luni sub stăpânirea maghiară.

Oradea 6 Septembrie 1940. — Din locuința noastră de pe Piața Unirii, în față cu tribuna ridicată, nu voim să vedem, nici să auzim nimic. Ziua mare stăm cu obloane trase.

Dar zbirii își trimit solii, poruncindu-ne, să deschidem ferestrele, și să le împodobim. Buimăciți, aproape inconștienți ne supunem ordinii deschizând geamurile. Cu razele aurie ale soarelui intră deodată și zgoniul cadentat al trupelor ocupante și strigătele lor de triumf. Ne prăbușim pe pământ și cu ultima efortare deschidem aparatul de radio...

... Inghemuți, stând pe genunchi, cu fața scăldată în lacrimi, îmbrățișăm mașina; radio București în acest moment ne vestește: Regele Mihai I, tânărul Domnitor al tuturor Românilor a depus jurământul.

Providența veghia asupra noastră! Suntem salvați! Și... deașteptarea ni se transformă într-o rugăciune de recunoștință către blândul Ocrotitor al Neamului nostru...

... Dar vai... afară... de ce atâtea ură? Pentru inițiativa oare săgețile privirilor disprețuitoare, intranta cruzime cuvintelor, ridicarea pumnilor, brutalitatea arostărilor preutindeni pentru foiosința limbii materne? Pentru împiedecarea ferocitatea întemnițărilor, schingiuirilor lor și pasiunea teribilă a extirpării unei națiuni întregi? Dece asupra acestor toate și al tuturor fărădelegilor plutește explicativ noțiunea:

„Ungurii rasă superioară...”
Nu intenționăm să deslănțuim sentimente dușmănoase dacă relevăm autenticitatea noastră în chestie, ca martor ocular, căci scopul nostru bine definit este chiar contrariul.

Ungurii, rasă superioară?
Să disecăm chestiunea la lumina ra-

țiunii reducând la unitate. Cum este un-gurul? Răspundem:

Dintre cei trei factori ai inteligenței umane — materialistă rațională și spirituală — unurul (în majoritate) are inteligență materialistă. Omul cu inteligență dominantă materialistă are capacitatea neîntrecută de a se adapta tuturor împrejurărilor, de a se acomoda practic mediului, un fel de îndemănare de a se așeza în viață. Fire deschisă, carnivora, dominează în mod firesc materia.

Acest spirit materialist, real, dominează politica lor externă, aceasta observăm în organizația lor internă, în dragostea lor de viață, în disciplina, în solidaritatea lor, în sinceritatea mâinei drepte întinsă dela unul la altul.

Femeea maghiară este iute la mână, isteată în apucături, fără a se trudi de a introduce artă în munca ei, Țărancă maghiară nu prea își bate capul cu brodarea cămeșilor, cu podoabele rochiei sale, cu excepțiunea a câtorva regiuni, le cumpără gata...

Eroare fatală ar fi a crede că o inteligență materialistă ar fi superioară unei inteligențe raționale, sau spirituale. „Cunoaște-te pe tine însuși” — a spus Socrate.

Formula marelui îndrumător al vremurilor antice poate nici când n'a avut atâtea actualitate ca stăzi, când prăbușirea din temelie a statelor, sguđuirea sufletelor și însăși a scoarței pământesti, a scos masca unei false civilizații lăsând să apară fața adevărată a omului.

Cunoaște-te pe tine însuși Popor Român în toată splendoarea calităților tale.

Române! Ori unde te-ai găsi azi „dela Nistru, până la Tisa... din Hotin și până la Mare” vorbind aceiași limbă, privește în adevărul tău și găsește-ți dorința, izvorul tuturor acțiunilor.

Firea Ta blândă este făclia filozofului, sensibilitatea Ta fragedă este revelatorul spiritului Tău artistic, răzburarea Ta este doina cimpoiului dela munte, durerea Ta este cântecul de leagăn al copilului Tău, răbdarea Ta este cruciulița cusută pe spăcelul femeii tale, inima Ta iertătoare este ruga fiului Domnului de pe cruce pentru păcatele tălharului.

Menirea Ta sfântă a împăciuirii, a înțelegerii nu ți-o poate lua nimeni, vocația Ta îți asigură înălțătatea pe calea înțelegerii, și va produce minunea minunelor... Unirea.

Aceasta îți este misiunea, căci „La început era Cuvântul”.

Gabriela Marta

Să ne întărim sufletul spre a ne înălța spre sfânta mântuire și adevărata înviere a neamului

Tâlcul predicii rostită de P. S. S. Episcopul Vasile al Timișorului în Dumineca Floriilor

Prima manifestare a profundului sentiment de încredere și iubire a credincioșilor pentru P. S. S. Dr. Vasile Lăzărescu, Episcopul Timișorului, s'a întâmplat în sfânta Duminecă a Floriilor când catedrala din Piața Asănești a devenit neîncăpătoare pentru cei veniți să se reculegă și să-și întărească sufletele.

După oficierea serviciului divin de către un sobor de preoți în frunte cu părintele Liviu Popa, P. S. S. Episcopul Vasile adresându-se iubitorilor săi și sufletuștii, spre a lămurii înțelesul adânc al praznicului Floriilor, spune că primirea împărătească în Ierusalim a Domnului nostru Isus Christos, a provocat intriga și nemulțumirea cărturarilor și a fariseilor, care propovăduiau popoului venirea lui mesia pământesc și care s'au transformat în prigonitori instigând norodul să ceară răstignirea lui Isus.

Înțelesul divin al răstignirii și învierii ne îndeamnă să ne înălțăm spre sfânta înviere a neamului românesc, binecuvântând credincioșii, P. S. S. Vasile a adresat o chemare arhierescă pentru ca în săptămâna Patimilor și Dimineța

Învierii să se înalțe rugăciuni pentru

binecuvântarea întregului neam românesc. Predica a pătruns în adâncul sufletuștii al credincioșilor. Am văzut fețele mîștii și din înfățișarea lor am simțit indemnul înaltului Prelat a pătruns inimii. Biserica era doldora de îndurarea noastră refugiați și împodobită cu floarea tineretului.

Acest tineret, care trebuie să simtă este nădejdea unei noi și veșnice uniri a tuturor Românilor, a avut în Dumineca Floriilor prilejul să înțeleagă rostul și în acest moment românesc.

Toate virtuțile strămoșești să fie în inimile noastre. Tot ce ne-ar putea dăsbina să dispară, tot ce ne poate să se întărească. Să fim demni de lupta bătrânilor pentru menținerea ființei naționale, să ne suim la frumusețea sufletului lor.

Indemnul P. S. S. Dr. Vasile Lăzărescu, vine ca o binecuvântare. Să-l urmăm cu suflet pregătit pentru praznicul Inverii Mântuitorului și cu toată credința Invierii Naționale.

Sever Ghițulescu

Orarul liniilor L.A.R.E.S. pentru anul 1941

A. — LINII INTERNAȚIONALE

I. București—Arad—Budapesta—Viena

14. IV. 1941 — 1. IV. 1942

pl. 8.00	București	sos. 16.15
sos. 10.20	Arad	pl. 14.10
pl. 10.40		sos. 13.50
sos. 10.40	Budapesta	pl. 11.50
pl. 11.05		sos. 11.30
sos. 13.10	Viena	pl. 11.30

II. București—Sofia

14. IV. 1941 — 12. X. 1941.

pl. 8.05	București	sos. 16.50
sos. 9.45	Sofia	pl. 15.10

B. — LINII INTERNE

I. București—Galați—Iasi

14. IV. 1941 — 12. X. 1941

pl. 16.20	București	sos. 10.00
sos. 17.10	Galați	pl. 9.10
pl. 17.20		sos. 9.00
sos. 18.20	Iasi	pl. 8.00

II. București—Craiova—Turnu Severin—Arad

14. IV. 1941 — 12. X. 1941

pl. 16.00	București	sos. 10.10
sos. 16.45	Craiova	pl. 9.25
pl. 16.55		sos. 9.15
sos. 17.30	T. Severin	pl. 8.40
pl. 17.40		sos. 8.30
sos. 18.40	Arad	pl. 7.30

III. București—Brașov—Sibiu—Arad

1. V. 1941 — 4. X. 1941

pl. 7.30	București	sos. 18.15
sos. 8.00	Brașov	pl. 17.45
pl. 8.10		sos. 17.35
sos. 8.35	Sibiu	pl. 17.10
pl. 8.45		sos. 17.00
sos. 9.45	Arad	pl. 16.00

IV. București—Constanța

1. VII. 1941 — 15. IX. 1941

pl. 9.00	București	sos. 18.45
sos. 10.00	Constanța	pl. 16.00

Paștile bunicilor...

Cu o lumânare aprinsă în mână, amestecată printre alte femei, o să aștepte și bunica Eufrosina la ușa bisericii solemnul moment... Va fi la biserică modestă dela țară, ridicată într-un vârf de deal. Ea își va cânta mirul de mult deț, care în noaptea cea sfântă trebuie să împodobească orice suflet de femeie.

De-odată, purtându-și povara anilor în spate, cu crucea într-o mână, cu cădelnița în cealaltă și însoțit de cântăreți, venerabilul preot o să-și facă apariția. După vechiul obicei o să înconjoare masa cu icoana Sfântei Invieri, cântând dulcea cântare:

— Să se scoale Dumnezeu și să se risipească vrășmașii lui...

— Să se risipească, — o să murmure bunica, — să se risipească! Să mă risipesc chiar și eu, de cumva sunt... în rândurile lor...

Însfârșit, venerabilul preot o să puțelice îmbucurătoarea veste:

— Hristos a înviat!

Sute de glasuri tremurând o să-l răspundă:

— Adevărat, că a înviat!...

— Adevărat, că a înviat, — o să murmure și buzele bunicii. — A înviat. Și iar și pentru... bunici...

O să înconjoare apoi biserica și o să intre în casa cea sfântă, ca „să bea băutura nouă, făcătoare de minuni”. Ochii sufletului ei îmbătrânit o să vadă pe „soarele cel mai înainte de soare”... o să vadă „măritrea Domnului” strălucind peste „noul Ierusalim”. Venerabilul preot o să-i spună că „întru început era la Dumnezeu și Dumnezeu era cuvântul”... O să se plimbe prin grădina sfântului mormânt și prin diferite colțuri ale Ierusalimului, ca să vadă o slujbă lungă și totuși, o să aibă impresia, că s'a terminat repede...

Dela biserică o să alerge cu grabire la... un leagăn împodobit cu flori. O să ajungă tocmai în clipa, când doi ochișori dulci se vor deschide. O să-și facă pungulița cu ouă roșii și cu alte bunătăți, strigând veselă, din tot sufletul:

— Hristos a înviat!

Două mânuțe dragălașe se vor întinde spre oul cel roșu, iar o gură dulce va îngâna:

— Bu... bu... bu...

— e, scumpa bunicușei, — o să îngâne și bunica: — Hristos a înviat!

Pentru toți și pentru toate, Pentru... bunici și nepoate...

ADELINA ISTRĂ

CUVÂNTUL ARHIERELOR

... ca în ce chip S'a sculat Hristos din morți, prin slava Tatălui, așa și noi într-o înnoirea vieții să umblăm". (Rom./VI. 4.)

HRISTOS A INVIAT!

Iubiți filii sufletești,

Așa a voit Dumnezeu, în bogata Sa milă și nemăsurată Sa iubire față de noi, ca anul acesta bucuria creștinătății pentru praznicul Învierii Domnului să se îmbrace, la noi în Banat, cu negrița bucurie a pământului și a sufletului bănățean pentru reînvierea din negura uitării și nepăsării și din moartea asupririi a unui vechiu așezământ al sufletului nosaru bănățean. Bucuria de Paști din anul acesta la noi, la Bănățeni, e sporită cu bucuria de a vedea, în sfârșit, realizat un vis drag și o arzătoare dorință a strămoșilor noștri, dorința de a avea noi în orașul Timișoara, oraș copleșit de atâta stăinătate, vrăjmașe nouă, dar împrejmuț de toate părțile de valuri de nație românească, o episcopie a noastră, ortodoxă-română.

Această bucurie a noastră își are fireasca ei explicație în împrejurarea, că de azi încolo, în capitala Banatului nostru drag, asupra destinelor noastre, asupra nădejilor și avânturilor românești străjuiește, ca o cetate duhovnicească nebiruită și ocrotitoare, această mult așteptată episcopie a noastră.

Neamul nostru nu a avut în trecut putința să-și ridice cetăți mândre de piatră, prin cari să înfrunte vitrejia vremurilor ce au trecut peste el. Norocul înaintașilor noștri a fost însă, că în loc de cetăți de piatră ei și-au zidit, dintru început, cetăți mai puternice și mai de neînviș decât orice altă întăritură omenească. Acestea sunt sfințele așezăminte ale sufletului nostru românesc, cetăți ale duhului, cetăți ale credinții: Sfințele noastre episcopii, cetățile de strămoși noștri.

Din aceste cetăți duhovnicești a izvorit și s'a întărit neîncetat duhul iubirii de neam și de glie strămoșească. Mai marii acestor cetăți ale sufletului Neamului au semănat în ogorul sufletesc al obștei credința loase sămânța binecuvântată a credinții străbune, mântuitoare și au turnat pe rânile pricinuite acestui suflet de obida vremurilor balsamul tămăduitor al încrederii în Dumnezeu a sporit în suflete iubirea față de El, Părintele iubitor și miluitor al tuturor celor asupriți. Și această încredere și iubire față de Dumnezeu n'a părăsit pe părinții și strămoșii noștri niciodată, oricât de grele ar fi fost vremurile prin cari au avut să treacă. Ea i-a susținut și i-a îmbărbătat să-și păstreze și averse bunurile sufletului natiunii, așezate într'ânsul ca o zestre neîmpuținată de Ziditorul, spre a o putea preda, curată și nemisorată, din veac în veac și din neam în neam până la desăvârșita isbăvire.

Acesta este motivul pentru care se cade să ne bucurăm, că bunul Dumnezeu ne-a învrednicit să mai ridicăm și aici în capitala Banatului și la granița Țării încă o cetate de lumină. Căci suntem îndreptățiți să nădăjduim, că din această cetate luminoasă să pornească valuri de lumină și caldă iubire părintească spre luminarea și întărirea în credința străbună și în iubirea de Dumnezeu și de Țară a tuturor fiilor noștri sufletești de pe aceste plaiuri bănățene.

Și ce minunată potrivire a lucrurilor este ca primul meu cuvânt părintesc să se îndrepte către Voi, iubiții mei filii sufletești — ca o primă rază, pornită din cetatea de lumină ce ne-am agonisit — tocmai la praznicul luminatei Învieri a Domnului. Și astfel prima vestire ce Vă fac, ca întâiul rugător către Dumnezeu pentru voi, să fie vestea bună a Învierii Domnului, a acestui adevăr, care stă la temelie credinții noastre creștine.

PASTORALA

P. S. S. DR. VASILE LĂZĂRESCU, EPISCOP AL EPARHIEI TIMIȘOARA

Prin această veste, reînviata cetate de lumină a sufletelor noastre își începe lucrarea ei folositoare în slujba credincioșilor ei, în aceste vremuri de grea încercare. Pentru că niciodată n'a avut sufletul nostru creștin mai multă necredinții sale în înviere.

Și câte temeieri puternice nu are credința noastră în învierea Domnului și, prin aceasta, în învierea cea de obște a tot trupul. Toți cei ce au încercat vre-odată să tăgăduiască adevărul învierii Domnului au rămas rușinați de strălucirea cerească a acestui adevăr și de faptele nedesmintite ce dau mărturie pentru el. Mântuitorul a fost văzut după înviere de atâția oameni, cari au mărturisit pentru învierea Lui. El însuși se îmbrace — după înviere — sfinților Săi apostoli spre pipăire, spre a-i convinge că El este cu adevărat. Iar Cartea Sfântă a Evangeliilor ca și aceea a Apostolului cuprind nenumărate dovezi scrise pentru învierea Domnului. Sfantul Apostol Pavel leagă toată credința noastră creștină și mântuirea ce e rânduit să ni-o aducă ea de faptul învierii Domnului, zicând: „Iar dacă Hristos nu S'a sculat, zadarnică este credința Voastră. încă sunteți în păcatele voastre” (I. Cor. XV. 17).

Chiar noi înșine, prin purtarea noastră, mărturisim pentru înviere. Obiceiurile noastre, cu pomeniri și pomenile ce le facem pentru cei morți, îngrijirea mormintelor celor trecuți la cele veșnice toate nu pot avea altă explicație decât credința noastră în înviere. Dar frica de moarte a celor mai mulți oameni ce rost ar avea, dacă odată cu stingeră trupului s'ar stingea și sufletul din noi?

Pe mulți îi sminteste natima cea mântuitoare a Domnului. Ei nu pot pricepe cum Iisus Hristos Fiul lui Dumnezeu a putut suferi batjocuri, bătăi, chinuri și chiar răstignirea din morți?

Mântuitoarele patimi nu arată însă, neputința lui Iisus; El n'a pățimit pentru că ar fi fost lipsit de putere dumnezească. Insuși Mântuitorul ne spune că „ar fi putut ruga pe Tatăl Său, ca să-I pue Lui înainte mai mult decât douăsprezece legheoane de ingeri” (Matei, XXVI, 53) ca să-L aperse, să nu fie prins, târât în fața arhierelui și a lui Pilat, batjocorit, bătut, chinuit, osândit, îngropat. Altfel însă, cum aveau „să se umple scriaturile, care zic că așa se cădea să fie” (Matei, XXVI, 54).

Mântuitorul a pățimit deci, nu ca un neputincios, ci spre a plăti prin sfințele Lui patimi preț de răscumpărare pentru păcatele noastre. Și pentru a ne da nouă putința de a ne mântui, primind noi cu credință învățătura și poruncile Lui și petrecându-ne viața după pilda de viață ce El ne-a lăsat.

Plinirea poruncilor Mântuitorului, din credința în El și în puterea de răscumpărare a slujbei de mântuire ce El a săvârșit pentru noi, ca și urmarea din partea noastră de creștin, a pildei de viață, ce El ne-a lăsat este, în același timp, și singura putință pentru noi de a ne putea face părtași roadelor nemuritoare ale învierii Domnului. Pe această cale a credinții și a vieții creștine urmând, putem nădăjdui să vedem învierea și binecuvântatele daruri ce ea le poate avea pentru noi, chiar cu ochii noștri, în ființa noastră, în gândirea și viața noastră. Căci credința în Iisus Hristos și în puterea mântuirii, câștigată de El pentru noi, ajungând să stăpânească gândirea și toată vrerea și așteptarea noastră, ar alunga

din sufletul nostru tot ntunerecul păcatului, toată rătăcirea și înțelepciunea deșartă, toată încrederea neîntemeiată în puterile noastre proprii și toată îngâmfarea, toată pisma și învrăjbirea, alipirea peste măsură de cele pământești, trecătoare și toate certurile, procesele, răzburările și nelegiuirile, cari aduc atâta suferință și amar în viața noastră.

În locul acestor păcate grele, care copleșesc azi sufletele noastre, ar răsări și ar prinde putere, ca într'un ogor binecuvântat de Dumnezeu, credința tare, a toate biruitoare a strămoșilor noștri, credința lucrătoare și statornică, credința despre care Cartea Sfântă învață că e în stare să mute munții. Această credință ar schimba, în scurt timp, toată înfățișarea vieții noastre de creștini. În locul rătăcirii și a închipuirii deșarte, în care se leagă atâția din noi, ar intra lumina povățuitoare a harului ceresc, lucrând în lăuntrul nostru minunea smereniei și a încrederii nețărmarite în bunătatea, mila și dreptatea lui Dumnezeu. Din iubirea față de Dumnezeu, care nu poate întârzia să se sălășuiască întru noi, ca un dar al smereniei, va izvorî, fără întârziere, iubirea de aproapele și fratele nostru. Ea ar aduce cu sine, în chip firesc, mila și înțelegerea durerii altora, bucuria pentru binele și înaintarea vecinului, milostenia și fapta bună și, mai presus de toate, îndelungă răbdarea, pacea și bunăînțelegerea cu toți. Și ar fi o înțelegere și frățescă împreună-lucrare între toți fiii Neamului nostru, spre binele tuturor și spre înălțarea și propășirea Țării. Așa am ajunge să fim cu toții oameni noi, făpturi noi, părtași slăvitei Învieri a Mântuitorului. Am învia astfel la o nouă viață cu toții. Ar învia la o nouă viață prin noi, Neamul și Țara. Viața mai românească după pilda înaintașilor. Mai creștină după nilda de viață a Mântuitorului. Viață nouă, puternică în duh, în stare să-și refacă, după svăenirile ei și după telurile ei, odată cu ființa Neamului și trupul sfărțecat al Țării. Ca în această să se noată sălășlui, nestăjenit și liber, tot ceea ce este suflet românesc, putere de viață românească, tot ceea ce este suflare românească, oriunde ar vâtați și în oricât de grele împrejurări s'ar abate.

Ca fii ai învierii am răși mai ușor

și cu greutate și suferințele acestor cumplite vremuri prin care ne este să trecem. Căci lăpădându-ne, odată pentru totdeauna, de păcatele ce ne copleșit până acum, ar dispărea, văzu cu ochii, și suferințele și pătimirile le-au pricinuit acelea.

Să nu vă smintescă deci, iubiții suferințele și umilirile ce ne-a fost să le purtăm. Căci, după cuvintele postolului Pavel: „... nu sunt vrednici pătimirile vremii de acum de a se mânia cu slava cea viitoare, care va se descopere întru noi” (Romani VIII, 18). Slavă care va trebui — prin vicia noastră românească și creștină — să se „descopere întru noi”, pentru viața aceasta pământească Neamului nostru, cât și pentru aștătarile de mântuire ale fiecăruia din legate de o viață dincolo de mormă veșnică.

Ci mai vârtos să ne străduim că dăncind însemnătatea ce o are pentru noi și pentru mântuirea noastră în viața Domnului, să viețuim nu trupul ca să murim. Ci, cu duhul, înnoit în ne învierea Domnului, să omorăm noi faptele trupului, ca să fim cu a vărat vii. „Căci oricâți cu Duhul Dumnezeu se poartă, aceștia sunt a lui Dumnezeu” (Romani VIII, 9). Ca fii ai lui Dumnezeu, ca buni creștini, să primim și să purtăm suferințele și pătimirile vremii de aceeași renie și supunere față de voia lui Dumnezeu, ca și Mântuitorul nostru Iisus Hristos. Ca să putem nădăjdui „... de vreme ce pățimim împreună cu Dânsul, să ne și proslăvim împreună cu Dânsul” (Romani VIII, 17), să ne proslăvim fiecare din noi pe calea mântuirii creștine. Și toți împreună, Neam, ca Națiune, ca Țară. Cu ajutorul lui Dumnezeu, dat pentru milă și vire și din iubire față de noi, dar și o prețuire a vredniciei noastre creștine și românești.

Cu aceste gânduri și nădejdi, asirându-Vă pe toți de toată iubirea și părintească, în urma căreia neîncet înalt rugăciuni către Tatăl nostru ceruri pentru Voi toți, și rândunțelor tuturor sărbători fericite în Domn. Vă împărtășesc arhieriasca mea binecuvântare tuturor, de pretutindeni, toate vârstele și stările. Bunul Dumnezeu să binecuvinteze toate gândurile, toate lucrurile Voastre bune, toate săminte Voastre curate și toate faptele Voastre creștinești. . . Amin.

Timișoara, la Praznicul Învierii Domnului din anul 1941.

Al Vostru, al tuturor iubitor părinte,

† VASILE

Episcopul Timișoara

PASTORALA P. S. S. ANDREI MĂGEȘAN EPISCOP AL EPARHIEI ARADUL

„Hristos a murit pentru toți, ca acei ce viață să nu mai vieze lorși, ci Acelula care pentru ei a murit și a inviat” (II. Cor. 5 v. 15).

Hristos a inviat!

Iubiții mei filii sufletești!

Mintea omenească abia poate să priceapă pentru ce Dumnezeu-Tatăl a supus pe Fiul Său cel iubit la atâta suferință din partea celor răi și necredincioși, mai înainte de a-L învia din morți. Pentru ce a trebuit „Mielul lui Dumnezeu” (Ioan I v. 29) cel nevinovat să rabde atâta umilință, prin: batjocură, hulă, bătăi, scuipări și cununa de spini; și pentru ce a mai pus Dumnezeu și Crucea Răstignirii pe umerii Lui? Noi abia putem înțelege ce legătură este între suferință și Înviere, între înfrustarea din săptămâna Patimilor și bucuria zi-

le de astăzi. În fața suferinței, omenească e totdeauna gata să strâfale: „Trecă păharul acesta dela mine!” (Ior d să Fiul lui Dumnezeu ne învață să sămăscăm îndată: „dar nu precum voesteptăci precum vedem prețu de răscumpărare (I re pentru păcatele noastre. „El s'aelor nit pentru păcatele noastre, și a pățit pentru fărădelegile noastre, și cu Ță, Ad Lui noi toți ne-am vindecat” (Isaia ptu v. 5). Crucea Lui ne învață că nu eg B Înviere fără de moarte, și nu este ea și ruintă fără de luptă și suferință. După

Prin răstignirea Sa pe Cruce, Mântuitorul nostru a întărit și cu fapta cinci, ce a propovăduit cu cuvântul. Dacărticci numai ne-ar fi vorbit despre smerențun pe El nu L-am fi văzut purtând na de spini, noi n'am cunoaste prigen acestei virtuți; dacă El ne-ar fi înțătăti nat numai cu cuvântul la dăbdare șitea t

(Continuare în pag. 14)

Lupta pentru Banat

Rana rămasă deschisă

Din discursul dlui dr. Alexandru Vaida-Voevod, ținut în anul 1923 în Parlament

D. dr. Alexandru Vaida Voevod, a avut fără doar și poate, cel mai greu și măgurat rol, în chestiunea Banatului. Din discursul d-sale ținut în ședința Adunării Deputaților din 25 Decembrie 1923, este clar drumul spinos al atitudinii și tratativelor duse pentru integritatea acestui colț de țară.

Spațiul nu ne permite să reproducem acest document istoric, în întregime. Am spus doar, părțile cele mai importante pentru teza, pe care vremurile o actualizează.

Pentru importanța decisivă a acestei actualități, neîndoioasă e limba, unică și veșnică, pe care s'a mișcat în zbatările ei dramatice, lupta pentru Banat — și care se desenează, precisă, din toate documentele, indiferent de poziția politică-ideologică pe care se găseau pe acele vremuri autorii lor.

Și dacă, cu toate eforturile ce au fost depuse, intransigența românească a fost nevoită să capituleze la Léves, — tot ea, va răscumpăra astăzi, împlinirea, după 21 de ani.

Justețea punctului de vedere românesc va trebui să triumfe.

C. M.-L.

Am avut o parte de activitate în această chestiune și am datoriat ca dela această triumf să expun problema Banatului așa precum am văzut-o desfășurându-se înaintea ochilor mei și precum am avut ocaziunea să obișnuiesc și eu la postularea pe care partidul național român l-a formulat deja la Alba Iulia, și anume postulatul ca România să fie cu adevărat o Românie Mare, care să cuprindă întreg Banatul în granițele sale.

D-lor deputați, activitatea partidului național român în această chestiune s'a început la Decembrie 1918, atunci când românii din toate părțile de dincolo de munți, toți prevăzători cu documente în bună mână, ca reprezentanți ai adevăratei populații din partea locului au alergat la Alba Iulia. În noaptea înaintea de adunare, împreună cu un coleg, delegatul Avramescu, am avut onoarea să compun lista reprezentanților din toate ținuturile. Intre acești delegați Banatul era foarte bine reprezentat, cu toate greutatele extraordinare pe cari le-au întâmpinat așteptându-se să participe la adunarea din întâi Decembrie. Trupele sârbești, unde au putut să oprească pe delegații noștri să plece. Cu toate acestea la Timișoara au răzbit partea cea mai mare a lor să alerge la Alba Iulia, ca ei să participe la hotărârile importante pe care le-au luat. Iar în aceste hotărâri punctul întâi a fost cel referitor la Banat, secretat de peste cei 100 mii de români și reprezentanți ai românilor din jur erau cu adevărat aleșii poporului, împuterniciți prin mandat pentru a putea deține și hotărâri în numele lui. Primul punct hotărârilor decretate la Alba Iulia sună astfel: „Adunarea națională a tuturor românilor din Transilvania, Banat și Țara Ungușcă, adunați prin reprezentanții lor înțeleși la Alba Iulia, în ziua de 18 Noiembrie (1 Decembrie) 1918, decretază unirea tuturor românilor și a tuturor teritoriilor locuite de dânșii cu România.

Adunarea națională proclamă în deosebit dreptul inalienabil al Națiunii române la întreg Banatul, cuprins între râurile Mureș, Tisza și Dunăre”.

După hotărârea dela Alba Iulia, s'a alcătuit un consiliu dirigent și în acord cu guvernul de atunci, au fost delegați trei miniștri ca să participe în primul cabinet al României Mari numele transilvănenilor. Intre acești trei miniștri am găsit și eu, și la hotărârea consiliului dirigent, consiliul de miniștri a propus Matiaș să aleasă ca eu să fac parte din delegația trimisă la conferința păcii din Paris. Astfel am avut onoarea să fiu unul din delegații României la această conferință.

Pe când eram la Paris, chestiunea Banatului se găsea în situațiunea următoare:

INTRANSIGENȚA DLUI BRĂȚIANU

D. Brătianu fusese ascultat în plenul conferinței și făcuse declarațiunea că România nu poate să renunțe la întreg Banatul, că România își susține Tratatul de alianță dela 1916, integral. Și că nu e aplecată să abandoneze acest punct de vedere și această bază de drept.

Din memoriile lui Wilson, publicate nu de mult, reiese că d. Wilson, când trecea spre Europa, a făcut, față de secretarul său declarațiunea că Banatul este o provincie locuită de o populație curat slavă. La alt loc al memoriilor sale constată că Banatul e mai ales populat de sârbi și unguri.

De aici reiese că președintele Wilson era foarte fals informat asupra stărilor etnografice din Banat.

Totdeauna, din aceleași memorii, aflăm că d. Wilson era împăcat cu faptul că România își baza postulatele sale pe un Tratat secret, pe care Wilson, din punct de vedere principal, de la început îl combătea, precum se știe că dânsul combătea toate tratatele secrete.

Tot din aceste memorii aflăm că, după expunerea d-lui Brătianu, președintele S. U. A. a fost pus pe gânduri, și și-a dat seama că poate nu cunoaște destul de bine situația reală din Banat. De aceea, în înțelegere cu dnii Lloyd George și Clemenceau, a alcătuit o comisiune pentru a studia situațiunea din Banat și a-și putea face dânsul, după aceea, o părere clară asupra stării faptice. Această comisiune a fost compusă sub conducerea dlui Tardieu. La 22 Februarie d. Brătianu a avut ocaziunea să-și expună punctul de vedere în fața acestei comisii, rămânând și mai departe intransigent, pe baza declarațiilor sale, făcute în plenul conferinței.

Sosind eu la Paris am găsit acest punct de vedere oficial. Față în față cu acest punct de vedere oficial al delegațiunii române, românii cari erau grupați în jurul lui Take Ionescu susțineau un alt punct de vedere. Relațiunile între cele două grupuri românești ați avut ocaziunea să le auziți din expunerea dlui Paul Brătianu, a doctorului Lupu și a dlui Licarețiu, încât nu vreau să intru în detalii. Vreau numai să schițez, în linii mari, cari era punctul de vedere opus punctului de vedere oficial.

TEZA CONFERINȚEI

Se zicea, din partea conferinței, că România, prin faptul că a încheiat pacea separată dela Buftea și București' a renunțat la tratatul din 1916; că intrând din nou în luptă, ca aliată, numai cu două zile înainte de încheierea armistițiului dintre Franța și Germania și-a câștigat dreptul să participe la conferință, însă tratatul din 1916, odată caduc, nu mai putea intra din nou în vigoare. Totodată se susținea că este imposibil ca, pe departe România să pretindă împlinirea tratatului din 1916, și în același timp să se pună și pe punctul de vedere al auto-determinării, pretinzând întreaga Bucovina și întreaga Basarabia, pentru că, ori primește punctul de vedere al tratatului secret de pe vremuri, ori primește punctul de vedere wilsonian al auto-determinării.

Acesta era punctul de vedere al conferinței.

CE SUSȚINEA TAKE IONESCU

Take Ionescu susținea, că este zadarnic să mai stăruim în această situațiune, ca să obținem întreg Banatul, pentru că sârbi reușiseră să-și creeze o atmosferă atât de favorabilă la conferință, încât reprezentanții puterilor aliate, reprezentanții marilor puteri, inclinau spre hotărârea să onoreze și jertfele sârbilor, dându-le și lor o parte din Banat, și că de aceea or fi mai bine ca noi să lăsăm

dir intransigența noastră și să discutăm cu sârbii și cu reprezentanții marilor puteri, încercând să obținem o parte cât mai mare din Banat și să pierdem cât mai puțin în favoarea sârbilor.

Eu împreună cu colegii mei ardeleni cari făceam parte din delegațiunea dlui Brătianu, m'am solidarizat și ne-am solidarizat cu toții cu punctul de vedere intransigent, reprezentat prin delegațiunea română și prin primul ei delegat, d. Ion Brătianu.

După 22 Februarie, când d. Brătianu avusese ocaziunea să vorbească în fața comisiunii de studii, prezidată de d. Tardieu, n'am mai avut ocaziunea, nici d. Brătianu, nici alt membru al delegațiunii române, de a putea expune, fie în fața conferinței, fie în fața unei comisii a conferinței, în mod oficial, punctul de vedere al României. S'a trecut peste noi, iar noi eram ocupați de multe, multe alte chestiuni.

Vă veți aduce aminte că pe atunci frontiera noastră dinspre Ungaria era încă permanent în pericol; trebuia să luăm toate dispozițiunile și să stăruim pe lângă conferință ca să ne admitem să ne putem apăra granițele în contra bandelor lui Károlyi și mai târziu în contra bolșevicilor lui Béla Kuhn. În același timp s'au ivit alte chestiuni de ordin economic. Paralel cu aceste chestiuni, însă, principala preocupare a delegațiunii române, și mai cu seamă a grupului ardelenesc condus de mine, a fost și a rămas permanent chestiunea Banatului.

La începutul lui Aprilie am aflat prin prieteni, cari făceau parte din alte delegațiuni, cât și prin prieteni francezi, cari erau ascultați la conferință ca experți specialiști în chestiuni geografice, că în conferință s'a adus deja o hotărâre cu privire la granița Banatului, trasând granița astfel ca ea să înceapă la Macău, pe țărmul drept al Mureșului, trecând în linie dreaptă în jos spre Dunăre, lăsând linia căii ferate Timișoara-Vârșet-Eșerica Albă-Bazias de partea noastră, dând restul Torontalului Sârbilor. Noi am rămas mai departe pe punctul de vedere intransigent. d. Brătianu n'a vrut să intre în tratative.

Rolul dlui Iuliu Maniu

În vremea aceea am adresat prietenului și șefului meu, Iuliu Maniu, președintele consiliului dirigent, un raport din care imi permit să vă cutesc următorul pasaj:

„Am impresia că ar trebui să facem următoarea încercare: să intrăm în negocieri, cerând modificarea art. 5 din tratatul cu Austria, în sensul că „principalele puteri în acord cu guvernul român” ori „guvernul român în acord cu principalele puteri” aderă, etc. Apoi să negociem, dacă nu vom obține nimic măcar, nu ne putem face reproș că nu am epuizat toate mijloacele. După refuzarea iscăririi tratatului va fi prea târziu și negociind nu abandonam punctul de vedere principal susținut de d. Brătianu, nici suveranitatea nu o violăm, făcând ceea ce și de altfel vom fi siliți să facem. Deci mai bine în acord cu cei mari, decât la porunca lor”.

Acest raport l-am trimis la 12 August 1919.

Am tot așteptat să vină un răspuns, dar dela sine se înțelege cât era de greu să mi se dea un răspuns, pentru că Maniu trebuia să raporteze consiliului de miniștri și numai consiliul de miniștri avea căderea să-mi dea instrucțiuni. În fine, am primit la începutul lui Septembrie 1919, prin care Maniu imi comunica următoarele:

„Sunt cu deosebită înțelegere de acord cu tine,

Recunosc că nici unul din noi n'a stăruit să intrăm în tratative, pentru că era încă tare credința noastră că pe calea intransigenței vom putea obține mai mult decât ni se oferă, că vom putea obține întregul Banat.

Dar lucrurile s'au dezvoltat altfel. Sârbii și-au mobilizat întregul stat major de care dispuneau la conferință. Toți referenții lor, toți membrii delegațiunii, cel din urmă dintre propagandiștii lor s'au făcut luntre și punte pe lângă membrii hotărâtori ai conferinței și au obținut o schimbare în defavorul nostru a graniței, astfel în cât am aflat pe la sfârșitul lui Mai că granița în loc să fie modificată în favorul nostru, mergând mai departe spre Vest, a luat forma aceasta bizară, în forma unui fulger, pe care o are chiar și în ziua de astăzi, când discutăm ca să schimbăm, două, trei ori nu știu câte comune. Cu toate acestea noi am rămas mai departe pe acel punct de vedere intransigent pe care l-am ocupat și până atunci. D. Brătianu a părăsit Parisul în primele zile ale lui Iulie. Simultan cu plecarea d-sale s'a transmis delegațiunii române o notă oficială prin care ni se comunicau cotele graniței noi în Banat. Am cerut instrucțiuni ce atitudine să luăm. Instrucțiuni dela București n'am primit. Prin urmare am rămas mai departe intransigenți, n'am intrat în discutarea chestiunii. Paralel cu chestiunea Banatului se desvolta, din Mai începând, discuțiunea pe tema tratatului minorităților.

Dar în Iulie și August a urmat o perioadă de sedințe intermitente ale conferinței. Căldurile prea mari ale verei s'au lăsat pe conducătorii conferinței să intercaleze în lucrările lor câte o pauză. Însă pe atunci, încetul cu încetul, noi delegații români rămași la Paris am început să ne dăm seama că dacă vom continua mai departe cu politica de intransigență ne vom pomeni că în toamnă se va termina conferința, iar noi vom rămâne fără împlinirea postulatelor noastre, ba pe socoteala noastră vor profita alții cari erau contrari firesti ai intereselor noastre cu privire la aranjarea granițelor dintre ei și noi.

ca câtă vreme tactica d-lui Brătianu de până acum de un fel de așteptare a fost bună și întru toate de acceptat, de aci încolo trebuie să se inaugureze o tactică cu totul alta, aceea a acțiunii, adică de a nu aștepta până în momentul când se va semna tratatul, pentru a declara o criză, ci a intra în negocieri fără amănare pentru a schimba lucrurile într-un bine.

„În primile zile am să călătoresc la București, pentru a valida această părere și în caz dacă voi reuși îți voi da radiogramă”.

D-lor, am tot așteptat un răspuns, am tot așteptat instrucțiunile dela București, dar acele instrucțiuni n'au sosit nici odată și atunci, în 24 Septembrie, iar trimis din nou un raport lui Maniu.

Dânsul, se înțelege de sine, era în contact permanent cu guvernul central și guvernului central avea singur căderea să-mi dea instrucțiunile respective, să dea instrucțiunile delegațiunii dela Paris. De sine se înțelege că atâta timp cât nu am primit nici o altă instrucțiune, am susținut cu toată intransigența că în ceea ce privește chestiunea tratatului cu Austria, că în ceea ce privește Banatul nu putem sta de vorbă, nu putem discuta cu nimeni.

Situațiunea devenea din ce în ce mai

(Continuare în pag. 6.)

penibilă pentru acei puțini oameni cari mai rămăseseră la Paris.

D-lor, când am trimis acest raport sfam într-o stare sufletească de mare depresiune, fiindcă toată răspunderea pentru situațiunea dela conferință zăcea pe umerii mei.

Instrucțiuni pentru a continua intranșigenta nu primeam, nici autorizarea ca să pot intra în negocieri nu mi se dădeau.

Acesta este cu adevărat tabloul situațiunii în care mă găseam, tablou redat în acest raport pe care l-am trimis lui Maniu, la Sibiu.

Dar după aceasta evenimentele s'au prăbusit vertiginos. Am venit acasă, s'a intrunit Camera și din voia unanimă a tuturor reprezentanților aceluia bloc, care se alcătuiseră ca o majoritate, am fost candidat de președinte al Camerei.

D-nii au votat în contra mea. A urmat, după cinci zile, designarea mea de prim-ministru. Atunci, nu numai eu, ci în înțelegere cu alți prieteni, am trimis

Lupta pentru Banat

Din discursul dlui dr. Alexandru Vaida-Voevod ținut în anul 1923 în Parlament

(Urmare din pagina 5).

vorbă conducătorului partidului liberal, că partidul național este apiecat să dea itregul său sprijin oricărui guvern, și cu atât mai curând, când acel guvern ar fi format de d. Brătianu, dacă acel guvern format de partidul liberal ar fi hotărât să continue mai departe politica de rezistență, luând toată răspunderea situației asupra sa. Am primit un răspuns negativ, cu motivarea că nu e bine ca un partid ori un guvern să stea prea mult la putere, și că situațiunea este așa în cât neavând majoritatea partidului liberal nu este apiecat să alcătuiască un guvern de coalițiune, pentru că partidul liberal e obișnuit să guverneze singur.

după ce pe hartă îi arăta care este linia trasată de mine, acei 20—50 km. dela linia ferată în spre vest, începând dela Mogoș în jos, rămânând linia spre vest de Deliblata ca o graniță fixă între Serbia și noi. Dar d-sa a zis: „Cum se poate trasa acest diferend, fiindcă este vorba de doi aliați? Răspunsul meu a fost foarte scurt: „Într'un arbitru“, — „Cine să fie arbitru?“ — „Excelența voastră“.

În ceea ce privește chestiunea Banatului, ce s'ar mai fi putut face, după ce în vremea când ar fi trebuit să încep discutarea acestei chestiuni, m'am pomenit într-o bună zi cu un telefon prin care mi s'a comunicat că am căzut în absență?

Ei bine d-lor, eu cred că n'am fost ridicol. Nu. Mie, să vă spun drept, mi-a plăcut această situațiune shakespeariană, pentru că numai în dramele lui mai găsești astfel de situațiuni ca aceea în care m'am găsit eu. Cu un sfert de ceas înainte de a merge în audiența de acțiune la d. Lloyd George, telefonul îmi aducea stirea din Paris, că a sosit o telegramă, prin care mi se comunica că prim-ministru nu mai sunt eu ci e generalul Averescu. Si am avut eu plăcerea ca să-i aduc cel dintâi această veste dlui Lloyd George, primul ministru al Angliei.

În ceea ce privește chestia Banatului, până aci am participat și eu în mod activ la încercările de a găsi o soluțiune echitabilă între sârbi și noi. Dar, d-lor, renunșul ce mi se face că: „Vaida a înscălit tratatul dela Sevrice, că Vaida a renunșat la Banat“ este o acușă neînțeleasă și absurdă.

TRATATUL DELA SEVRES

D-lor, o renunșare la teritoriu devine un fapt imutabil și real numai atunci când are la bază un tratat înscălit de ambele părți, ratificat de Camerele ambelor părți și promulgat.

Până atunci, până un litigiu este în discuție, discuția nu înseamnă renunșare la o proprietate teritorială. Iar eu, d-lor, la tratatul dela Sevrice nu am avut nici cea mai mică parte de colaborare. Nici nu am putut să o am, pentru că tratatul de Sevrice abia în anul 1920, 10 August, a fost pentru întâia dată scris înscălit de părțile interesate. Si Take Ionescu, a încercat ceea ce omeneste a fost cu nădăd pentru a îndupleca pe cei în drept să mai facă o modificare. Dovadă d-lor, că Take Ionescu a stăruit în acest sens, este înscălitul că România nu a înscălit decât la 28 Octombrie acest tratat.

RAPORTURILE NOASTRE CU SARBII

D-lor, o națiune nu poate să piardă nici odată un drept, dacă acea națiune nu abdică la acest drept prin hotărârea și voința sa. Să ne dăm seamă în ce situație ne găsim noi, în raporturile noastre față de sârbi. Nu am avut niciodată cu ei vreun litigiu — înțeleg regatul României vechi — i-am primit pe refugiații lor în totdeauna cu dragoste și legăturile familiilor mari boeresti române cu familiile lor au fost perpetue. Noi cei de dincolo de munți ne-am avut ceretele noastre cu sârbii, pentru că cele descrise dela această tribună de colegul Licarețiu, sunt un adevăr trist, dar real.

Noi am avut litigii cu ei, dar ele au încetat după separarea bisericii. În timpul dinainte de război relațiunile între sârbi și noi se poate zice, că au fost relativ cele mai bune.

Deputații lor au luptat alături cu noi în Camera din Budapesta. Ei erau aleși în cea mai mare parte mulțumită conștiinței și disciplinei politice a țărâului român alegător din Banat, care era la o treaptă intelectuală și la o judecată politică mult mai ridicată decât alegătorii sârbi.

Asa încât prin această colaborare relațiile între ei și noi, ca și între sloveni și noi, se pot numi relațiuni nu numai de prietenie, dar relațiuni cari înseamnă nează mai mult, relațiuni de sinceră și varișie de luptă.

D-lor, cât puterile mele și împrejurorile mi-au îngăduit, am stăruit și eudorizut că e cu neputință să-l obțin întreg Banatul; după ce am încercat să obțin o astfel de graniță pe care fiecare bănățean, care de o buind să se resemneze și să renunșe la graniță dreaptă și posibilă între sârbi și noi.

Am făcut-o însă, d-lor, nu numai egoism firesc național, pentru că fiecare dintre noi, fie în calitate oficială fie particular, în momentul oportun va și-o arunca în cumpănă pentru a teritoriul național.

Am făcut-o și din alte motive și din scopuri. Între sârbi și noi, nici e negru sub unghie, nu trebuie să răzună litigiu, între sârbi și noi ar trebui fie o sinceră vecinătate ca astfel să asigure o sinceră tovarășie de prietenie pentru vecie între popoarele noastre.

Dați-vă seama d-lor: poporul român din Banat este cel mai viu popor; aștigat juns ia un grad cultural și economic în cât în țările apusene nu-i găsește pe inchea; un popor plin de energie, viu și temperamental meridional.

E' nu poate înghiți această umilitate de voinței sale și această trunchiere a popului său etnic, geografic, economic și atunci nu bag vină d-lui ministru de externe, precum nu bag vină nici lui Ionescu, nici lui Zanfirescu, nici dlui Brătianu, nici mie, fiecare am făcut am putut.

Poate că toți împreună nu am făcut destul. Și atunci rămâne ca acumă facem mai mult. Nu o să acuz pe d. Brătianu că a avut o tactică greșită, politica sa de rezistență. La timpul această politică a fost bună, la sfârșit a fost rea; dar nu trebuie să acuzăm d. Brătianu pentru aceasta. E' departe de mine să viu cu un singur cuvânt să acuză la adresa lui Take Ionescu. Da o să voiti, merg mai departe. Veniți și vedeți: „Vaida e devină la toate“. Dacă voi fi sunt de vină, dacă altul e de vină, luați principal este că, dacă am păcătuit, Luc unul dintre noi în trecut în contra teritoriilor Banatului, să nu fim complicitari pentru trădarea în viitor a acestuionari nat sfânt al nostru.

În tot cazul să le trimetem o soluție mângâiere și de înălțare acelor frațate care să știe că orice s'ar întâmpla în țara noastră, sufletul lor una este cu sufletul românesc, trupul lor una rămâne cu trupul românesc și inimile noastre totdeauna vor bate în acelaș dor și în aceeaș dor și conștiință națională, cu inima lor.

Cinema APOLLON

Program de Paști

Un film de aventuri cum n'ați mai văzut!

Răscoala munților

O extraordinară realizare a filmului american! — Luptele înverșunate ale Albilor cu Indienii! — Cravanele misterioase contrabandă surprinse la graniță. — Atacul sângeros al fortului inamic!

cu
CLAIRE TREVOR
JOHN WAYNE

Inceperea repr.: 3—5—7—9
Duminecă și sărbători și la 11 a.

Noi nu am renunșat la Banat

În ceea ce privește chestiunea Banatului, d-lor, în discursul meu de program, am declarat următoarele:

„Rana deschisă pe care mi-a lăsat-o separarea unei părți a Banatului, ne face mare durere, tot așa ca și pierderea unor comune din Maramureș. Însă nu trebuie ca durerea pentru aceea ce am pierdut să ne orbească, în așa măsură, încât să uităm ceea ce am câștigat, și trebuie că chiar mărimea acestui câștig să ne întărească nădejdea, că vom reuși să gă-

sim remediu pentru vindecarea ranei rămășă deschisă“.

Această declarație în gura unui prim-ministru, când desvoltă un program de guvernământ înseamnă, tradusă în limba de toate zilele, că noi nu am renunșat la Banat, am înscălit tratatul minorităților pentru a pune din nou în discuțiune chestiunea Banatului, chestiunea frontierelor noastre de vest, chestiunea recunoașterii Basarabiei și afirmarea întregii noastre suveranități de Stat.

O declarație a bănățenilor

Dar ca această politică să nu fie numai o politică susținută în mod unilateral de un guvern, gruparea bănățeană care deja atunci începuse în parte să se organizeze, într'un fel de mică frondă, a intrat în discuțiune cu mine și m'a întrebat, era o corectitudine de sine se înțelege, din partea lor: este bine sau nu, ca să vină să facă o declarațiune în Cameră, în numele bănățenilor, citind față de marile puteri hotărârea deputaților francezi și declarațiunea lor făcută la Bordeaux la 1871 cu privire la pierderea Alsaciei-Lorene. Și atunci eu aprobând această tactică a lor, unul dintre ei a făcut această declarațiune care mie în discuțiunile pe cari le-am avut, după aceea ocaziunea să le duc la Paris și la Londra, mi-a prins foarte bine.

La Paris una dintre principalele personalități ale timpului era ministrul Philippe Berthelot, subsecretar de Stat și ministru incredinșat cu conducerea afacerilor acestor părți ale Europei, unde se găsește și țara noastră. Prezentându-mă la dânsul, D-le, — i-am zis eu — iată chestiunea Banatului; nici aceasta nu este încă terminată. Este adevărat, comisiunea a determinat cotele, mi le-a comunicat, dar un tratat formal nu ne-a fost încă supus spre înscălire, necum să fi fost ratificat. Prin urmare chestiunea aceasta nu este încă o chestiune judecată; este o chestiune care încă poate fi salvată, ca nu cumva să se facă din nou o greșală tot atât de mare, precum d-voastră, cei mari dela conferință, ați comis-o în chestiunea minorităților“.

Și atunci dânsul mi-a răspuns: „D-le, caută să convingi pe englezi, poți fi sigur de tot sprijinul Franței atât în chestiunea aceasta, cât și în toate chestiunile referitoare la România“.

ROLUL LUI AVRAM IMBROANE ȘI CAIUS BREDICEANU

Am mers la Londra, dar înainte de a pleca, pe când eram încă în Paris, i-am

Discuțiile dela Londra

La prima conferință ce am avut cu primul ministru de atunci cu d. Lloyd George, după ce d-sa a discutat, trei patru alte chestiuni de importanță mare pe vremea aceea, mi-a adresat d-sa întrebarea referitoare la Banat, întrebare la care mă așteptam, pentru că toți domnii din anturajul lui îi raportaseră și el era pe deplin informat și orientat că

adresat rugarea urgentă prietenului Maniu, ca să-mi trimită doi bănățeni cari vor fi mai sălbatici, mai intransigenți pe tema Banatului, ca să am alături de punctul de vedere oficial, pe care eu eram silit să-l reprezint și doi oameni, pe cari ori când puteam să-i pui față în față în discuțiune, când s'ar fi crezut că este numai un capriciu al meu, problema Banatului o moștenire pe care o susțin pentru că mi-a rămas dela d. Brătianu, ca astfel să pot opera aplicând toate mijloacele tactice spre a putea obține rectificarea graniței Banatului. Și mi-au trimis pe defunctul Ioan Sârbul, cunoscutul istoric, care din prima zi mi-a reproșat că la conferință nu s'a făcut destul în chestiunea Banatului și pe d. Avram Imbroane. Acești doi domni veniți dela Paris au studiat toate dosarele, pe cari d. Caius Brediceanu, care în toate privințele era adjutantul și ajutorul meu, bănățean get beget și sintetizarea duhului bănățean, i le-a pus la dispoziție începând cu cele de pe timpul venirii d-lui Brătianu la Paris până în momentul sosirii lor. Studiindu-le, au trebuit să recunoască amândoi că atât din partea d-lui Brătianu cât și din partea noastră, ca delegați ardelenesti, cari făceam parte integrantă a delegației române, tot ce omeneste a fost cu putință, s'a făcut pentru a dobândi Banatul întreg. Ne reproșau, este ce e drept că, de ce n'am intrat în tratative. Recunoșteau totuși că a fost firesc așa, deoarece călă vreme delegația română era un organism încheagat, nu puteam noi membrii ei ardeleni și bănățeni să oferim conferinței aspectul unei neînțelegeri între noi.

Cei doi domni s'au apucat de lucru. Au scris un vast memoriu, în care ne baze istorice arătau îndreptățirea elementului românesc în Banat și asupra acelor comune, cari astăzi se găsește în mâinile sârbilor. Am mers la Londra unde au venit și ei.

vreau să pun în discuție și chestiunea Banatului. D-sa mi-a pus întrebarea: „Ce este cu chestia Banatului? Cum se poate aranja chestiunea Banatului? La această am răspuns: „Linia Timișoara, Văgeș, Biserica Albă Bazias, trebuie necondiționat să ne aparțină noastră din toate acele motive ce le-am expus“.

Lângă dânsul la dreapta se era Lor-

Să ținem trează în piepturile noastre de români iubirea de libertate, căci fără ea nici oamenii singuratici nici popoarele nu mai trăesc viața adevărată de om, ci sunt coborâte la o umbră de viață. Un popor care nu are în inima lui veșnic aprins dorul de libertate nu se bucură de nici o minste nici în fața lui Dumnezeu, nici înaintea altor nații. Un asemenea popor osândit să fie slugă altora. Mai presus de orice un neam de oameni biruște prin înflăcărarea cu care ține la libertatea lui. Când această libertate este în pri-

mejdie sau chiar răpită unei bune părți din națiune, cum este acum cazul neamului nostru, încordarea pentru recăstigare și asigurarea ei trebuie să se ridice mai presus de orice alte gânduri. Toți fiii neamului trebuie să-și dea mâna pentru a mântui împreună bunul comun care este libertatea nației, care ne este tot pe atât de trebuincioasă ca aerul pe care-l respirăm.

Din pastorală I. P. S. S. dr. Nicolae Bălan, mitropolitul Ardealului.

Un avertisment al colonelului Lindbergh:

Statele Unite nu trebuie să-și expună flota primejdiilor din zona de război europeană

CHICAGO, 19 (Rador). — Corespondenții agenției DNB comunică:

Colonelul Lindbergh a ținut o cuvântare, în cursul căreia a declarat că ar fi o tragedie mondială dacă Imperiul Britanic s'ar prăbuși. Nu stă în puterea Statelor Unite de a câștiga războiul pentru Anglia. Aceasta nu a fi cu putință nici dacă America ar arunca în luptă toate resursele. Anglia se află într-o situație disperată. Pierderile de tonaj sunt serioase iar orașele din Marea Britanie sunt distruse de bombe.

Statele Unite sunt în măsură să se apere împotriva oricărei puteri. Ele nu trebuie însă să expună flota lor primejdiilor din zona de război europeană. Deasemenea trebuie să se înceteze cu trimiterea spre Europa a celor mai moderne avioane americane de

luptă. Prin trimiterea de material de război în Europa, Statele Unite își slăbesc situația și prelungesc războiul fără a putea să-și schimbe sfârșitul.

Intervenționistii americani acuză pe acei cari sunt în împotriva intrării în războiul de defetism. Întreb pe acei oameni a continuat Colonelul Lindbergh ce au de spus națiunilor europene care se află astăzi la pământ pentru că au intrat în războiul fără pregătire sub conducerea intervenționistilor. Colonelul Lindbergh a încheiat printr'un apel la opinia publică să se opună cercurilor intervenționiste și să mențină astfel Statele Unite în afară de conflagrație.

Comitetul american First care organizase intrarea a anunțat apoi că Colonelul Lindbergh a aderat la această organizație.

cel mai mare Târg de Mostre organizat în Europa de Sud, și-a deschis porțile

Târgul de Mostre din Milano s'a deschis, în ciuda războiului, și anul acesta o serie de expoziții interesante, comestibile și bogate asortate. Inaugurarea a avut loc la 12 Aprilie, iar la 27, Târgul a fost considerat oficial închis.

Lucrările de organizare generală, de distribuire a suprafețelor și de amenajarea fiecărui pavilion în parte ca și selecționarea expozanților, care anul acesta a întrecut toate așteptările, prin numărul excepțional de mare, au fost terminate cu cel mai deplin succes.

Târgul de Mostre din Milano reprezintă industria și comerțul italian cu toate mădăle lor. Ca și anul trecut expozițiile de unelte și mașini constituiesc o impunătoare demonstrație a resurselor Italiei industriale. Se cuvine să menționăm mai întâi expoziția grăsimilor animale și vegetale comestibile, organizată de Confederația agricultorilor, ca și aceea, nu mai puțin însemnată, a producției meșteșugărești, care, în complexul expozițiilor, cuprinde numeroase sectoare, dispuse într'un mare pavilion (cel de lângă intrarea principală a Târgului, amenajat anul trecut de Franța) care adăpostește obiectele caracteristice produse diversele regiuni ale Italiei. Inițiativa înființării acestei grandioase expoziții se datorește „Institutului

pentru culegerea și reglementarea producției meșteșugărești italiene. La această expoziție colectivă participă toate delegațiile regionale, cu produsele de uz comun și cu lucrările de artă caracteristice ce diverselor provincii italiene. Un întreg sector al acestui pavilion este rezervat, producției artistice și meșteșugărești germane, astfel ca și în acest domeniu vizitatorul să poată avea o vădită demonstrație a bunelor raporturi dintre centrele de producție ale celor două țări.

O seamă de mari întreprinderi industriale și comerciale iau parte la această manifestare. Expozițiile marilor întreprinderi, care împreună cu cele mici și individuale se răsfrîd pe o întindere de circa 99.000 m. p., cuprind cu alte cuvinte suprafața totală a Târgului din vremurile normale.

Numărul expozanților, este foarte mare și depășește cu mult cifra de 5088, cât au fost anul trecut, deoarece anul acesta multe țări care n ultimii ani n'au fost prezente la Târgul din Milano, sunt de data aceasta acolo.

Este vorba de un târg de mostre internațional care întrece orice așteptare. El oferă, ca de obicei, mari perspective în vederea unor bogate schimburi de mărfuri și însemnate achiziții, nu numai în cercul restrâns al relațiilor dintre diferitele țări participante și producătorii italieni, ci și între reprezentanțele străine care vor avea, mulțumită perfecției organizării a Târgului, posibilitatea de a stabili legături directe și de a încheia tranzacții avantajoase.

Târgul de Mostre din Milano, manifestarea cea mai grandioasă, e prezentând roadele unei îndelungi și temeinice politicii autarhice, este în același timp anul din elementele de seamă ale stabilirii legăturilor de schimb, căci, spre deosebire de ceea ce își închipue denigratorii, politica autarhică nu numai că nu a exclus schimburile internaționale, dar le-a cuprins dându-le un temel nou, în conformitate cu adevăratele și juste necesități ale Europei și restului lumii. (Bit.)

INSEMNĂRI

O ANTOLOGIE A PROZEI BĂNĂȚENE,

o proiectează d. Ion Stoia-Udrea. Neîndoios, opera în sine constituie un punct luminat pe câmpul realizărilor literare ale Banatului. Dl. Ion Stoia-Udrea a fost călăuzit întotdeauna de un singur comandament în materie beletristică: seriozitatea. Așa ni l-am întipărit în minte încă de pe vremea când conducea revista „Vrerea” și tot așa ne-a rămas și acum. De aceea anticipăm încredzătorii că autorul va reuși să dea o frescă a realității și să contribuie la o mai mare prețuire a scriitorilor români bănățeni.

Băuțe, volumul de poezii al d-lui Constantin Miu-Lerca, anunțat încă din toamnă nu a văzut până acum lumina tiparului. L-am cetit în manuscris și am rămas plăcut surprins de noutatea temelor pe care lucrează autorul, poet bine cunoscut în cercurile literare din țară. Volumul „Băuțe” este așteptat în acest sezon.

„La curțile dorului”, revista atât de sugestiv intitulată, ce apare la Sibiu, a înmănușat în paginile sale tinere talente, care lasă să se întrezărească o noutate în lumea literaturii românești. Lucian Blaga poetul accentelor grave din „Lirica modernă” și filozoful tineretului, a creat un curent în mijlocul tineretului. Gândirea sa masivă s'a imprimat în pretutindenia țării. Vom urmări cu toată atenția revista „La curțile dorului”, considerând-o ca începutul unui fenomen de cultură românească.

Pan, revistă d-lui Gheorghe Axinteanu, s'a organizat pe baze noi redacționale, întregindu-și comitetul cu următorii scriitori: Remus Tincoca, Ion Diaconescu, Cristofor Dancu, Cuza Marinescu, Al. Alexianu și Gabriel Pamfil. În numărul 4—5 din 15 April—15 Mai 1941, semnează: Prof. Ion Gavanesul: „Esența nepieritoare a vieții sufletești”. George Acșinteanu: „Inviere”; Silviu Lăzar: poezia „Credință”; Victor Puiu Gârnișeanu: „Pe calea spirituală nu există moarte”; Al. Alexianu: „Iconarii din legendă”; Alexandru Constant: „Amintiri”; Cuza Marinescu: „Dificultățile și eroismul poeziei”; Cristofor Dancu: „Cântecul luminii”. Poezii, articole și cronici: Eugen Păcurariu, Leonida Secrețeanu, George Dorul Dumărescu, Coca Farago, Vladimir Pandell, Margareta Irimia, C. N. Negoită, Constantin Barcaroiu, Constantin Mihăescu, C. B. Tiberu, Ion Apostol Popescu, George Axinteanu, D. Missir, Vera Totu, Nicolae Brana, Remus Tincoca, Const. Goran, Gh. Tules, Coriolan Bărbat, Alcom Ion Tudor, Petre Păulescu, Aristotel Stănescu, Constantin Stelian, Mihail Crivăț, etc. Gravuri de Rybiczka și Nicolae Brana.

Vremea, revista domnului Vladimir Donescu, se menține în aceeași linie scribră. În paginile ei găsim colaborarea scriitorilor binecunoscuți ca Barbu Theodorescu, Ion Anastin (cu regularitatea răboiului lui Ion Ion), apoi Octavian Vuia, Mugur Mardan, Ștefania Zoltoviceanu Russu, Emil Baicoianu, E. Lăzărescu, etc. Revista „Vremea”, prin conținutul ei, ne dă un ansamblu de preocupări.

Primum la redacție: „Tara” cotidian din Sibiu, director Grigore Popa; „Gazeta Transilvaniei”, bi săptămânal Brașov; „Biserica și școala”, revista oficială a Episcopiei Aradului; „Acțiunea”, Lugoj; Tribuna Brașov. Director: Gavril Pop.

REVISTA „DACIA” — Bucu ești An. I. Nr. 1.

A apărut la București revista „Dacia” sub conducerea unui comitet alcătuit din publiciști Octavian C. Taslănaru, Ion Botta și Emil Giurguica, cu colaborarea a multor scriitori și poeți, dintre care subliniem pe V. Vaiculescu, Ion Filat, Vlaicu Bârna, prof. Simion Mehedinti și alții. Înfașurarea exterioară a revistei este de o eleganță atrăgătoare și dorim comitetului să mențină această formă plăcută și sugestivă. Din articolele de prezentare a lui Emil Giurguica căm răndurile următoare, în care se cuprind o idee cinstită concepută și foarte curajos spusă:

„Am văcut surpându-se sub ochii noștri vechiul ordine a lumii. Am simțit cătinându-se temelia așezării statului nostru, dar în loc să ne strângem în jurul altarelor sacre ale națiunii americane de furia acestui crivat devastator, am rămas într-o pasivitate vinovată, atitudine pentru care istoria ne va serota solidari cu Fărgarii hoțmelor țării.

Nu în afară, ci în noi e cauza răului, când conducătorii slugarnici au uitat de demnitatea neamurilor, când un grosnic sentiment de neputință fu lăsat să cuprindă cetatea, etc.”

Da, accentuăm și noi, aici la granița de vest împreună cu confrății dela această frumoasă revistă: „nu în afară ci în noi e cauza răului”. Dar, ajungeți la sentimentul propriei noastre vinovății, înămnă că am călcat pe drumul celor buni și mântuitor al îndreptării. Salvați ca vine dela noi, dela proprietățile noastre pălânzi morale și naționale.

Articolele-eseuri și studii sunt nepus de actuale, serioase și necesare, înămnă o lumină clară asupra problemei or românești, problema care se exprimă sintetic prin noțiunea atât de înămnă conștiinței noastre: DACIA. Semnalăm articolul d. N. I. Herescu: „Istoria română ca lecție de morală”, articolul lui Dan Botta: „Români, poporul tradiției imperiale” — „Fenomenul unghuresc văzut de poezii unghuri” un foarte original studiu de Costa Carei, „Muzica Transilvaniei de Tudor Ciortea”, „Ce este Transilvania” de S. Mehedinti, și o foarte bogată cronică mărunți.

Recomandăm cetitorilor noștri revista „Dacia” ca îndreptar intelectual pentru românii de pretutindeni.

MICA PUBLICITATE

APARE IN FIECARE ZI UN LEU CUVANTUL. MINIMUM 10 CUVINTE
Anunțurile în chenar, prețul dublu, iar cele cu oțigun tarif special. Orice anunț cerut să apară în altă rubrică decât cea respectivă, se taxează dublu.

PĂMANT pentru umplerea terenurilor, e disponibil, sau de transportat, eftin. Martin, Str. Milano 9, telefon 30—77.

Caut camera bine mobilată de închiriat, de preferat în Cetate, — pentru imediată închiriere. A se adresa la Întreprinderile Helicon, str. Lenau 8.

Cau servitoare pentru imediată angajare. De preferință femeie dela țară. A se adresa la administrația ziarului „Dacia”, str. Lonovici 2.

DE VĂNZARE imediat o casă familiară, având grajd, curte, grădină cu pomi fructiferi, în mărime de 340 stângani. A se adresa: Bonaș, Str. Apollo No. 31.

Doi ucenici bine desvoltați se primesc la Industria Română de Piele, Splaiul Morarilor No. .

Cumpărăm imediat mașină de adunat, în perfectă stare de funcționare. A se adresa la Tipografia Helicon, Str. Lenau 8.

Căutăm spre cumpărare, imediat, un aparat de radio, în bună stare. A se adresa la administrația ziarului.

Mașină de cusut (pentru croitorie) în bună stare, de vânzare în Timișoara II, str. Telegrafului 71.

De vânzare cărucior de copii, tip modern, puțin uzat. A se adresa: Str. Cernăuți 1.

Liceul Industrial de băeți Timișoara

CONVOCARE

Se aduce la cunoștință membrilor comiteului școlar al Liceului Industrial de băeți Timișoara, că sunt convocați în adunare generală în ziua de 27 Aprilie 1941 ora 10 înămnă, în localul liceului din Piața Hude No. 3, spre a discuta și aproba proiectul de buget pe anul 1941—42. Dacă în așteptă zi nu se vor întruni membrii în numărul de lege, adunarea se va amâna pentru ziua de 4 Maiu 1941, când se va ține în același loc și la aceeași oră, indiferent de numărul membrilor prezenți.

Președinte:

(ss) prof. ing. M. Bănărescu

Secretar:

(ss) ing. Barden

INVIERE

Trezitu — s'a toaca și bate —
și 'n somnul vitării strabate...

Ciocanele veșniului semn,
descanta Golgota 'n tropare de lemn -

și 'n ritm de podolie, cu stranele,
li vindecă Domnului ranele.

Minune, Christos reînvie,
in fieștecare făclie.

Deschisu — și — au mugurii ochii, să-L vadă,
iar mieii-L opriră la joacă 'n livadă; —

doar vița, în vie, cărnită, mai plânga;
s'o mângâie și dete simbolul de sânge,

când preoți rosti-vor iertări, în alt're,
rodul să-i fie o cuminecare.

Adusu-L-au vesele apoi,
Zorile 'n casă la noi.
Cu spinii osândeii în creștet: Florii,
Preabunul, ciocnește cu toți, bucurii.

In crengi cu albinile roi,
cresc crucile Paștilor noi.

C. MIU-LEACA

Din volumul „Băuțe” sub tipar.

INVIERE

de: GRIGORE BUGARIN

Cuvânt de mântuire s'a rostit,
Vânzarea s'a făcut, sărutu-i dat,
Subt spinii hulei frunzi au săngerat,
Pe Dealul Crucii încă neam trudit...

Supăciu 'ncepe, cuiele se bat, —
In Umilini și 'nfrângeri răstignit
Destinul țării, 'n jertfe împlinit,
Cu fiere și oțet s'a adăpat.

Catopetesmele sunt despicate
De-a cerului lumini străfulgerate,
Pământul peșteri și prăpăstii cască...

Dar undeva a trăia zi străluc
Și Patria se smulge de pe cruce
In înviere nouă, românească.

NICHIFOR CRAINIC

Drum luminos în cultura României

În 1940, când gruparea „Gândirea”, sărbătorind pe Nichifor Crainic la 50 ani, a tipărit un număr jubilar din revista cu același nume în cinstirea poetului, am avut o înmănunchiere de gânduri dintre cele mai clare asupra valorii pe care o reprezintă în cultura noastră cântărețul pământului și al cerului.

Opera sa izvorăște limpede din lutul românesc, oglindind întregul complex spiritual al timpului. Volumele de poezii și le botează cu nume pământesc: „Șesuri natale” și „Darurile pământului”; gândirea teologică și-o rezimă pe sensul istoric al ființei etnice românești; eseurile poartă în ele mireasma de brazdă proaspăt arată; doctrina politică și-o desăvârșește printr-o eroică și totodată larvăzătoare concepție despre o așezare socială românească pe baze etnocratice. Prezent pretutindenea unde puizează sufletul adevărat al nației, Nichifor Crainic a revoluționat epoca sa, întorcând-o la izvoarele obârșiei și pornind apoi vijelos pe un drum nou, luminos, spre desăvârșirea culturii românești.

Suprema armonie dintre gând și limbă, dintre concepție și stil, unitate care merge strâns legată până în cele mai subtile creații ale artei sale, face din opera lui Nichifor Crainic un pedestal solid viitorului.

În revista „Sfarmă Piatră” am scris acum vr'o cinci ani un articol în care după cât îmi amintesc voiam să mă apropiu cu toată timiditatea vârstei de uriașă operă a „profetului României eroice” și mi-o închipuam ca un amvon de pe care propovăduiește evanghelia spiritului românesc. Cu cât timpul a trecut și deci am avut prilejul să pătrund în taina scrisului său, cu atât mi-am întărit credința în această inepuizabilă forță de creație și regenerare.

Opera sa nu are destinul realizărilor uiașe care copleșesc o epocă, ci are destinul realizării care dinamizează o epocă, o face mai vie, mai avântată și deci mai pregătită să infrunte vremea.

Atunci când Nichifor Crainic e ziarist, crează în jurul său patima luptei; atunci când e poet, involburează talentul generației; atunci când e teolog, disecă până în cele mai mici amănunte ființa ortodoxă a României și atunci când e om politic trasează linia sociologică a trunchiunilor de viață națională.

Facem o prezentare bibliografică a operei sale:

Nichifor Crainic apare în 1916 cu primul de poezii ȘESURI NATALE. Faptul a constituit un eveniment literar. Alexandru Vlahuță îl trece în colecția „scriitorii români”, constatăndu-l ca poet deplin realizat.

În 1920 tipărește volumul „DARURILE PĂMÂNTULUI”, definindu-se unul dintre cei mai plini de elan poezic români. Apoi „Căntecele Patriei” și „Canta de peste veac” ce apar în 1931 conturează întreaga creație poetică sănătoasă rădăcini sămănătoriste.

În proză tipărește volumele „ICOANELE VREMII” (schite și articole despre vremea războiului); „ICOANELE FURTIVITĂȚII”; „PROGRAUL STATULUI ETNOCRATIC”; „ORTODOXIA, CONCEPȚIA NOASTRĂ A VIEȚII”; „ORTODOXIE ȘI ETNOCRATIE” și „NOSTALGIA PĂMÂNTULUI”.

Ca eseist, teolog și doctrinar marxist publică volumele „PUNCTE CARDINALE ÎN HAOS”; „PROGRAUL STATULUI ETNOCRATIC”; „ORTODOXIA, CONCEPȚIA NOASTRĂ A VIEȚII”; „ORTODOXIE ȘI ETNOCRATIE” și „NOSTALGIA PĂMÂNTULUI”.

În toată opera sa Nichifor Crainic îndeamnă să rămănam cu sufletul pe de trecut, de ceea ce a trecut și să lăzăm pentru o solidă orientare în viață. Cât de covârșitor i-a fost îndemnul dovedește opera poetilor noștri moderni rămași tradiționaliști în plină vreme și experimentare modernistă ca o anexă a poeziei lui Nichifor Crainic și ca făcând parte din aceeași linie de spiritualitate.

Subt acest semn Nichifor Crainic rămâne înrădăcinat în solul Patriei. Acest sol este acoperit de cerul creației. Cuvântul înaripat al poetului urcă spre luminile acestui cer al creației strămoșești iar gânditorul ortodox relevă adevărul ecumenic al botezului nostru creștin.

Și astfel academicianul și profesorul universitar Nichifor Crainic, legându-și rădăcinile în pământul românesc cu firele aur ale tradiționalismului său rămâne în plenitudinea aspirațiilor neamului.

Grigore Bugarin

Una sută cincizeci și șase ani...

Atâta vreme împlinită dela frângerea pe roată a mucenicilor Horia și Cloșca, pietre de hotar între două concepții sociale, început de luptă pentru dor național și primele lui jertfe...

Atâția ani încheiați de când cea mai legitimă răsvrătire a stăvilit, trecător dar puternic, mersul unei istorii scrisă cu sânge și lacrimi.

Pornise din suferință și coasele ridicate, cereau înapoierea bătrânelor drepturi românești și dreptul de omenească trăire, dreptul de viață, furate mișelnic. Căci, nu se poate tăgădui: cu cât poporul de rând e pe o treaptă intelectuală și materială mai joșnică, cu cât resimte mai împovărat greul iobăgiei, cu atât mai puternic trebuie să clocească în conștiința lui simțământul național și firesc, ura și răzbunarea.

De aci pleacă gândul și fapta dreptei răscoală. Aceste realități aprind castele ridicate de mâini iobage pe pământ furat. Ele risipesc jitițele cu sudoare valahă și îngemnașiază desfrâu înflorit din belșug adus plocon de cei fără drepturi de cei sărăciți...

Ca niciodată în istorie, la început, la mijloc și 'n fruntea unei mari mișcări, stă, rege, un rob al nemeșului al gliei...

Horia!...
Țăran vânjos, stăpânește gloata suferințelor, rupe cu ea istoria și 'ndreaptă viitorul spre isbândă... Horia, rege ne'ncoronat dar rege, sfânt în datina moșilor lui, dă viață vrierilor românești de totdeauna și trezește în sufletul Ardealului, măreția unui trecut: trecutul lui... În urmă, suflete răsvrătite

varsă suferința 'n potirul urei și trec peste cadavrele căzute în numele ei.

Mulțime de sute pun temelie de 'nceput dreptului, încătușat iar în temnițele Bălgradului și frânt pe roțile celor fără de mileniu, dar totuși, triumfător!...

Horia!... Prin tine au intrat iobagii nelegiuitorilor, în istorie. Căci ei, numai când ridică volbură, își au pagini. Numai atunci... Horia, drumurile tale spre tronul minciunii, cruci de popas în vreri și credințe românești vor rămâne. Arginții vânzării, întunecime sufletească iar jertfirea ta, hotărârea tuturor. Astăzi mai mult ca oricând!...

Horia, tu vei trăi peste vreme și peste istorie...

Horia!... Cloșca!... Crișan!...
„Cel de sus, cei puțini, cei neproductivi, cei trecători prin gălăgia lor pătrund în istorie. Cel de jos, cei muncitori, cei cari duc, cei cari continuă marea existență umbră peste veacuri, cei mulți, veșnic aceiași și tăcuți ca pământul pe care-l scormonesc, rămân pentru totdeauna anonimi. Ei nu au istorie. Activitatea lor e monotonă, regulată, precisă, evoluând în același cerc închis al anotimpurilor; veșnic și pretutindeni, munca lor de zidari al vieții, ai existenței umane cotidiene în lunga scurgere a veacurilor și milenilor, nu lasă urma în istorie.

„Istoria este a celorlalți, a stăpânilor cari comandă, a neproductivilor, a celor cari strică viața ridicând mormane de leșuri prin omoruri în masă... a celor cari tipă strident, fiindcă se trec repede, se schimbă cu veacurile, uneori chiar cu deceniile. A lor e istoria și nu a celor legați indisolubil de glie,

„CRAIUL ȘI

carul stau, rămân aci, pietre amorfe, neprețioase, dar grele și neclintite, veacuri, milenii de-arândul”.

Da! Norodul, acest element intraistoric, cum îl numește Miguel de Unamuno, își are istoria, numai când și-o scrie singur, numai când desoiește coasele nădejilor sale de mai bine, numai când nemărginitele lui îndurări innăbușite prind glas, când trec hotărânicirile omenescului, ajungând insectozării de sânge. Atunci!...

Acesta e și trecutul Ardealului. Fiii lui și robii nemeșilor, i-au iubit pățimaș ca nimeni altul pământul și s'au legat fanatic de gila lui. Iar pentru că iobăgia veneticilor îl furase, străjuitorii, din robi ai altora, ajung robii nimicitorului dor de libertate și liberare.

Răsvrătirile ingenușiaților, nu pleacă din îndemnuri și teorii, ci dia însuș viața trăită. Căci, nu este plată fără răsplată și nici asuprire fără răsvrătire.

Selavi trecuți în inventarul celor mai joșnice animale ale grajdurilor nemeșesti, totuși, n'au pornit pași spre ucideri, spre răsunări, ci spre drumul dreptății sfinte, pentru credință, pentru libertate și dreptate, pentru pită, pentru pământ, pentru viață. Groaza de trăire era mai puternică decât teama de moarte. Căci un iobag din părțile Făgărașului, e fericit când moare, „fînd-ă

nu las nici muiere nici copii în iobăgie”.

Realitățile de-atunci, depășesc încălțarea. În fața pătimirilor noastre, și cele măestrelor condeie, rămân mute.

Așa ne era trăirea!...

Dăm glas documentelor streine. Cine putea tăgădui prețul?... Și cele mai doznecate minți, și cele mai impietrite și nepot, așa, înțelege răscoalele valahe!...

Iată, cancelarul Transilvaniei, Wolf Bethlen, scria: „Niciodată furcile țării, lor, securile, cârligele, ștreangurile și scrierile stâncilor n'au omorât mai mulți români ca Români”. Un alt cronicar străindică peana, înduplecat de milă: „Cu rețenul, nu se prinde nici o legătură de prietenie și el este sortit numai pentru munca cea mai grea și cea mai umilitoare. El e nici un cuvânt bun din gura cuiva și mai n'are niciodată zile de sărbătoare... face neral... e cel mai nenorocit țăran... poate afla undeva. Un adevărat rob al nemeșului său”.

Și mai dureros, mai adevărat, pe vremea era trăit, glăsuște jalba lui Horia din leșlostivului înapărat”, ce ne-a crezut tot multă vreme uneltă și pentru care au prea multe jertfe. Împăratul i-a spus: „ihr das!”, ca apoi să-l părăsească...

Am crezut în Înviere

Peste puterile limitate ale minții omenești, se suprapune, orizontul cel fără de sfârșit, al credinții.

Acolo unde încetează de a mai stăpâni facultățile noastre de control — și dincolo de ecantelerile și a celei mai temerare ipoteze, lumina, cunoștinții se refractă și se amplifică în credință, în acel câmp de forță care stăpânește spațiul subconștientului nostru spiritual.

Intocmai ca acul unei busole, dirijat de forțele antipositorilor terestri, credința ne orientează la orice răspântie, dirijându-ne pașii între bine și rău, după puterea noastră de a urma constant sau nu, linia cardinală a adevărului.

Noi ne naștem cu certitudinea eternității și a nesfârșirii, peste cari simțim dumnezeirea. Există deci o imanență care ne guvernează și împotriva căreia nici-un desechilibru nu poate triumfa. Nu poate triumfa nici moartea deoarece ea e desechilibru, finalitate.

Simțul adevărului este simțul echilibrului nostru spiritual, verticala unică, mereu aceeași, pretutindeni și în toate. La ea raportăm mersul, oscilațiile noastre de toate zilele, stingând binele de rău, dreptatea de minciună, cinstea de necinste. Nu putem decât să postulăm.

Temelia lucrurilor cimentată întru adevăr, e imutabilă și eternă, — precum tot ce se întemeiază pe neadevăr, se va năruși mai de vreme sau mai târziu.

Credința în adevăr, de înseamnă permanenta lui cunoaștere, trăirea în echilibru cu rațiunea de a fi lucrurilor.

S'a definit, că viața e mișcare. În adevăr, dar mișcarea nu este altceva decât o continuă năzuință spre echilibru.

Viața popoarelor, istoria lor, războaiele, nu sunt decât o continuă angrenare de forțe ce-și caută echilibrul. Credința în adevăr, a celor drepti dar învinge, a răsturnat întotdeauna pe cei ce au învins prin nedreptate.

Nici o stăpânire omenească, n'a putut dăinui, dacă forța aspritoare a fost opusă dreptății.

De aceea a zis Christos: „Impărăția mea nu e pe lumea aceasta”. El cunoștea adevărul, eternul adevăr. Și a crezut în legile acestui adevăr, le-a propovăduit, pătimind pentru ele. Era atât de mare de dumnezeiască această credință, că în mormânt fiind, a înviat!

Să credem și să mărturisim și noi ca El.

* * *

Atunci când apăru pentru întâia dată pe frontispiciul „Vestului” de odinioară loz-

zincă „Vrem Banatul întreg!” — fapta a pornit din credință.

Atunci când Mica Înțelegere își serbătorea în Congres cordialitatea, noi nu ne-am îndoit o clipă măcar în credința noastră: nu putea fi sinceră și de durată, o tovarășie între două state, care-și reasimau vecinătatea și istoria, pe hotare sângerânde. În rana deschisă a Banatului, ne-am muiat atunci condeiele și am revendicat, în ciuda politicii noastre externe, întregirea. Și nu ne-am sfiit să afirmăm sus și tare, că Banatul e revizionist. Vestul a fost atunci confiscat de însuși guvernul a cărui ideologie politică o făceam.

Revizionismul nostru însă, a continuat cu toate că, rațional, părea că ne luptăm cu o himeră, cu ceva imposibil și ireal. Credința noastră însă, depășia prezentul, stimulându-ne cu forța unei certitudini.

Într-o zi, furăm siliți să ștergem din fruntea Vestului, lozincă revendicării Banatului întreg. Am rețipărit-o, însă, în suflet.

* * *

Eri 17 Aprilie 1941, armata jugoslavă, a capitulat. Paștile Domnului, vor aduce pacea în țara vecină. Acestea sunt Paștile, pe cari de 21 de ani le așteaptă frații noștri din Banatul la care România nici când n'a renunțat. Acestea sunt Paștile adevăratei lor Mântuirii, ale Învierii, în care n'am încetat să credem.

C. Miu-Lerca

O înămplare hazlie la Pireu:

Vântul a adus... bancnote!

ANKARA, 19 (Rador.) — Postul de radio Ankara anunță că un vapor pe bordul căruia se aflau noule bancnote de câte 100 lire și 50 piaștri, a suferit un accident în portul Pireu. Cu acest prilej bancnotele au fost risipite de vânt dealungul coastei.

Autoritățile turcești atrag atenția publicului că hârtiile de 100 lire în chestiune pot fi recunoscute prin faptul că ele poartă chipul președintelui Ismet Inonu. Hârtiile de 50 de piaștri sunt noi și nu există altele în circulație. Publicul este rugat de autoritățile turcești să nu primească asemenea bancnote.

DE PROFUNDIS

de: NICHIFOR CRAINIC

Străbunii mei din vremuri legendare,
Al vostru suflet de umili țărani
A dormitat sub secolii tirani
Ca sub un greu de lespezi funerare.

Dar din adâncul miilor de ani
Tot ce-a mocnit în voi — frumos și mare —
Irumpe 'n mine ca o 'nvălvorare
Spre ceru 'ncins în sboruri de vultani.

In sânge-mi arde dorul vostru scris
Urcați, prin mine, către biruință,
Și-așa cum ale voastre toate mi-s,

Vă răzbunați, că 'n tânăra-mi ființă
A pălpăit lumina unui vis
Și s'a sbătut suprema năzuință

LIBERATOR

de: LEONARD DIVARIUS

Liberator, sfăramă coșciugul tău. Rastoarnă
Țărâna gropii. Vinol! E timp să făurim
Din oasele martire răzbutatoarea goarnă
C'o singură lozincă: Invingem sau murim.

Liberator, te-arată îndoliatei gloate,
Fă Neamul tău să-și uite durerea mării vini,
Adună-i oastea, scurmă-i adâncurile icute,
Invrednicește-i fruntea cu nimbul tău de spini

Liberator, te-arată! E sânge iar în zărs,
Răspântie de vișor la fiece hotar,
Drapele plâng pe margini de șanțuri milenare.
Indură-te, păcatul plătitu-l-am amar.

Liberator, stă gata să se reverse valul,
Prăvălitor, năvalnic... In mersu-i majestos
O singură icoană... un singur gând: Ardealul!
Te-așază'n fruntea oștii... Vrem moarte de

[Hristos!]

SFÂNTUL HORIA

de ION B. MUREȘIANU

Trebuia, acest iobag „tolerat” născut aci odată cu pământul, mai tare decât cremenea Carpaților, mai senin decât seninul cerului dar hărăzit cu tot darul îndurărilor, să bată în nopțile veacurilor, lacul cu broaște ce înconjură castelul nemeșului care nu-și putea țese altfel vrerile de setoasă vuzime; să-i ierneze căinele, să-i lase dreptul nupțial, să-l răsfețe privirile mișelnice cu sânge, cu tot sângele său... Așa, pentruca astăzi, acestora, să li se spună: făuritor! de înaltă cultură și grandioasă civilizație!...

Iată, tălmăcirea răsvrățiților ani: 1387, 1437, 1474, 1486, 1514, 1527, 1599, 1701, 1707, 1721, 1727, 1730, 1744, 1750, 1760... 1783...

Acum, suferința naște neclătite hotăriri de suferinți noi pentru slobozenie Zărilor, cu toată purpura lor, prevestesc furtuni neprevestite până atunci. Și din frământarea tuturor suferinții, crește, ceahlău, intruparea vrerilor valahe: Horia!

Sufletul lui, sufletul glotașilor, vlăguți de trudnicii, cu încordarea desnădăjdutului, fărămă zăgazurile pătimirilor. Atunci, nimitor potop, ca nimitoroarea asuprire, pornește vijelios cu rege și împărat în frunte. Cu rege și împărat, pentrucă ce stăpânitor alții a putut însufleși atât de mult norodul, ca să ridice fără înaltă poruncă, aguzimile f-

... Și de-odată, din atâta ingenunchiere!...

Măreț, cu măreția vigoarei, a țării și biruințelor valahe, Friedrich Schuler, vedea în Crai, un și mai îndărjit Wilhelm Tel: ... „mai mult uscătiv și svelt decât dolofan. Înbrăcămintea după eroi vajah; țundră până la genunchi, tivită pe două margini cu postav roșu; ȋtari strănți, ungurești, cisme 'n picioare iar pe cap, căciulă neagră.

„Strașnic poruncitor!...

„Mobilul faptelor sale temerare erau: oroarea firească față de atrocitățile nobilimii, puternicul dor de libertate și dreptul de proprietate; stăruința pentru dobândirea acestora pe seama sa, a compatrioților și a coreligionarilor săi”.

Erou legendar, erou pentru marile înfăptuiri artistice... Horia, duhul munților, duhul valahilor robiți, duhul lui Zamolxe. Duhul Dacilor de granit, închegarea tuturor năzuințelor, a vrerilor noastre. Mit! Și Spartacus...

Răsvrătirea aceasta n'a fost un joc de clipă al ursitului. Înainte stau pregătiri și mai în urmă, doritele vreri înfăptuite.

Gyöngyösi, scrie din Turda, în 3 Februarie 1785: „Românii nu numai de un an, ci de mai mulți, încetul cu încetul s'au pregătit, dar mai ales în vara trecută. Îndeosebi, vedem și aceia că hoji de revoluționari stăteau în corespondență cu țările vecine: Țara Românească și Moldova, dela cari așteptau ajutor. Pot să scriu sigur că pe la începutul acestui an, vre-o 30.000 de Români din Moldova, volau, prin gura Ghimeț, să măvă-

lească în Trei Scaune. Secuții, vre-o 400, i-au respins și i-au bătut”...

Correspondența diplomatică și imprejurările, dau dovadă de tănuite legături. Regele Friedrich al Prusiei, răspunde ambasadorului său Diez, din Constantinopol: ... „acest praf și aceste arme, despre care zici că Poarta le trimite în Bosnia, eu cred că sunt furnizate răsculaților din Transilvania și Ungaria”. I se răspunde în 25 Ianuarie 1785: „Se știe pretutindeni totuși, că șeful răsculaților din Transilvania a fost așătat și susținut de Franța, ca și faimosul Pugatchef”. Iar scriitoarea Mátisfalv, Götfli Borbála, dupăce, prin dreptă suferință, la parte din plin la revoluție, scrie, referindu-se la noile asupriți: ... „gestul acesta se impunea, deoarece printre Valahi se strecurau mulțime de Ruși suspecti. Acestora le încredințau secrete, iar dacă erau descoperiți, îndrăzneau să răspundă: „Zadarnic ne opriți împrietinirea cu Rușii, căci noi tot e vom avea”. După alte relații, Rușii aceștia erau trimiși Moscovei cu misiuni speciale, deși se prezentau ca vânzători de icoane.

Cine cunoaște situația politică a Austriei în constelația politică europeană, înțelege și legăturile mării mișcări valahe cu stăpânirile streine.

În lumina acestor dovediri, legitima răsvrătire a românismului ardelen, depășește și revoluția franceză, căreia îi este precursor, desfășurată fiindcă, abia după patru ani dela înăbușirea ardelenă. Numai înăbușirea, căci ea a fost și va fi permanentizată. Nu pleacă din deșarte teorii și nici îndem-

„Mărite Impărate!
„Impărțirea săptămânii:
Patru zile de robot;
A cincea la pescuit;
A șasea la vânătoare
A șaptea zi doară-i a lui Dumnezeu!
Și toate acestea laolaltă, numai pe seama Domnului.
Apoi judecă prea drepte împărate, cu ce să ne mai plătim și noi de bir de toate acelea dări!”
Răspărire acestora, — icoană întregitoare, cu pecetea stăpânirii, — dă ordinul Mariei Thereza din Mai 1773, cu câteva zile înainte venirii lui Iosif al II-lea în Ardeal — trimis guvernului din Sibiu: „Să se curețe drumurile publice de leșurile oamenilor executați cu ștreangul, cu roata și cu țepă, ce stau expuse pe lângă drumuri”...
Oare, ce mândrie pot da cuvintele din cea mai barbară lege, legea lui Verböczy? Pot fi acestea o mândrie națională pentru cineva?
... Sau, existența făptuitorilor ei e o rușine a istoriei universale?
„Deși națiunea valahă (Oláh Natio), în această patrie nu este numărată între acele națiuni din care se constituie statul, nici religia ei nu are loc între religiile indigenate, totuși, până cândva, Valahii vor fi suferiți în această țară, adică până va plăcea nobilimii și pentru folosul ei...”

MIRACOLUL INVIERII

În zenitul religiunii creștine, Invierea lui Hristos apare puternic far luminos, soare fără apus, care luminează incandescent figura-I teandrică, proiectându-ne în zare spiritualizarea omului și veșnicia personalității.

Biruința morții marchează în istorie cea mai eclatantă confirmare pentru dumnezeirea Celui crucificat. Eveniment care tronează și va trona peste veacuri, până la plinirea ultimelor profetii apocaliptice.

Acordurile dureroase ale Patimilor sfârșesc în bucuria Invierii. Iubirea divină culminantă în apoteoza dramatică a Calvarului și glorificată în miracolul Invierii, ne deschide perspectiva unei vieți de veșnicie. A înviat Domnul, vom învia și noi! Credința în Invierea Lui, este credința în propria noastră înviere. Invierea trupurilor este spiritualizarea, eternizarea lor: „Așa a iubit Dumnezeu lumea, încât și pe Fiul Său Cel unul născut l-a dat, ca tot cel ce crede întru El să nu piară, ci să aibă viață veșnică”.

Aniversarea Invierii ne transpune în reverie sfântă, înălțându-ne din tumultul cotidian în seninătatea serafică, irradiind echilibrul, calmul beatitudinea.

Realitatea istorică a Invierii — ca și celelalte minuni săvârșite de Mântuitor a fost contestată dintru început. Fariseii și cărturarii căutau să întunece nimbul divinității lui Isus, uzând de toate expediențele posibile.

Negațiunea aceasta fariseică se perpetuiază prin secole înainte, în diverse sisteme rationaliste. Se credea, că viața terestră canalizată pe albiu raționaliste, va curge normal, fără sinuozități și tulburări. Acest raționament a fost însă, nu o ancorare în realitatea vieții, ci o evadare, o plutire în apele superficialului.

Inaccesibilitatea miracolului pentru rațiunea umană, precum și insuficiența metodelor de investigație pozitivistă, determină raționalismul liberal să deteste prețiosul tezaur de argumente cari pledează elocvent pentru dumnezeirea lui Isus. Intreaga dialectică metafizică ca și diversitatea sistemelor, cu ideologiile lor critice, sunt corolarul negării misterelor insensibile, ale vieții material și spirituale.

Critica negativă raționalistă timbrează misiunea drept paradox și anacronism. Iată cum se exorimă Marcellin Berthelot în opul său „Science et Philo-

sophie” pag. 151: „Conceptia rațională are pretenția că poate explica totul și înțelege totul... Noțiunea de miracol s'a spulberat ca miraj amăgitor, ca un principiu perimat...”

Invierea Mântuitorului în special, sintetizând cimentul care ține grandiosul edificiu creștin, a stârnit puternice opoziții raționaliste.

Obiecțiunile adversarilor se îndreaptă întâi împotriva relatărilor evanghelice, contestându-le autenticitatea lor istorică și taxându-le de mituri legendare postume.

Evangheliștii însă, — unii chiar martori oculari — redau cu deplină sinceritate, claritate și concordanță, faptele petrecute.

Detractorii Invierii au inventat multiple ipoteze în susținerea tezei lor destructive.

Astfel Reimarus dezvoltă ipoteza înșelăciunii, preconizată de Celsus, Porfiriu etc., afirmând că trupul Domnului a fost furat din partea Apostolilor, ofuzând apoi Invierea Lui. Renan împărtășește și el această ipoteză în cartea sa „Les Apôtres”, iar „Vie de Jésus” o termină cu moartea lui Isus pe cruce, admitând opera Lui, cu excluderea supranaturalului: „Odihnește-te acum în slava ta nouă initiator. Opera îți este sfârșită... Mii de ani, lumea se va înălța prin tine. Drapelul al contradicțiilor noastre, tu vei fi simbolul în jurul cărui se va da cea mai înfocată luptă...”

Ipozeza înșelăciunii a fost reprobata mai târziu chiar de teologi raționalisti ca Reville, Keim, Reuss etc., Apostolii fricoși neincumetându-se la asemenea fante, custodii fiind destul de puternici.

Exegeții protestant, Gotlieb Paul critică și școala tubingiană cu protagoniștii Ferd. Chr. Baur, Bruno Baur etc., debitează ipoteza catalansiei, din care a revenit, datorită aromatei abundente și umidității mormântului.

Moartea reală a lui Isus o contestă oficial ostașii, cari observând că Isus deia murise, nu l-a fracturat fluierile răcoarelor, ci unul din ei „cu suita coasta Lui a împuns îndată a ieșit sânge și apă”, semnul distinct al morții. Aromatele cu mirosul lor penetrant, bandajele eiului străns linate de corp și răcoala mormântului ar fi fost suficiente în parte să producă sufoca-

rea, moartea unui trup extenuat, în urma atâtor suplicii.

S'a imaginat apoi ipoteza tot așa de neîntemeiată, că sinedriștii ar fi asucinat trupul Mântuitorului, cu intenția de a priva poporul de idolatrizarea Lui.

În contradictoriu se poate afirma, că ipoteza e lipsită de orice temei, sinedriștii destăinuind acest fapt, atunci când Apostolii își făuriseră din Invierea divinului învățător, cheia de boltă a doctrinei creștine, pulverizând astfel propaganda apostolică.

Una dintre cele mai răspândite ipoteze este cea a halucinației. Conform acesteia, Invierea nu este un eveniment real, ci reflexul unei halucinații auto-sugestii. Apostolii obsedați fiind permanent de ideea fixă a Invierii. Adepții reprezentativi ai acestei ipoteze sunt Strauss, Renan, Reville, Sabatier, Holsten, Hausrath, Pfeleiderer etc.

Tendințiozitatea și netemeinicia acestei ipoteze se evidentiază din constituția anatomică robustă a Apostolilor, halucinațiile fiind simptomele unei stări patologice, a unei debilități mintale. De ar fi fost apariția lui Isus o simplă fantomă, aceasta ar fi oferit Apostolilor numai o credință efemeră, incapabilă de a electriciza și converti mulțimea. (Leonce de Grandmaison, Dogme et critique, pag. 227).

Spiritismul prin doctrinarii săi, Allan Kardec, A. Bourgeois etc., contestă la fel Invierea corporală a Mântuitorului. Ipozeza acestora conține că trupul lui Isus n'a înviat ci s'a desărugat, grație corpului fluidic. Aparițiile Mântuitorului s'au făcut cu acest corp fluidic, eteric.

Replica la această aberație coincide cu cele indicate la celelalte ipoteze, relevându-se moartea reală și arătările după înviere.

Raționalismul tăgăduiește supranaturalul și miracolul, intru cât acestea depășesc puterea de perceptibilitate a rațiunii umane.

Remarcabilă este analogia caustică ce o face filozoful Otto Liebmann, asemănând pe raționaliști cu omida, care concepe extensiunea lumii, numai atât cât e dimensiunea frunzei pe care se găsește.

Investigațiile științifice recente ne furnizează documente palpabile cari dovedesc realitatea morții și Invierii lui Isus. În monumentală catedrală din

Torino se conservă giulgiul cu care a fost înfășurat trupul Domnului. Obiective fotografice și subtile analize chimice evidentiază vestigiile ranelor, demonstrând autenticitatea giulgiului. Savantul francez Paul Vignon publică în 1938, în editura medicală Masson minucioasele sale cercetări referitor la enitaful menționat, conchizând că giulgiul deia Torino a fost înfășurat cu adevărat „înșiși Hristosul Istoriei”. Iar Paul Cleudel, care face introducea la această magistrală lucrare, spune: „Din negura trecutului, din mână imperiului bizantin a ieșit la iveală interesantă relikvă. Este o pânză pe o țată cu roșu unde se distinge vag conturul unui corp și al unei figuri... Iată că în 1938 de pe acest document misterios, obiectivul fotografic și plan dezvoltată scoate imaginea sublimă a celeiași figuri, care acum 1938 de an pe Calvar, făcea pe Centurion să exclame: „Acesta cu adevărat Fiul lui Dumnezeu a fost!”

Veacul dogmatismului sectar raționalist se inclină cu profundă candor față de fața elementului supranatural.

Miracolul Invierii rămâne un eveniment istoric inexpugnabil, cu adâncă rezonanță în sufletele credincioșilor. Rămâne piatra unghiulară pe care este zidit sanctuarul doctrinar și harnic al spiritualismului creștin, cum se exprima lapidar Apostolul Neamurilor: „Dacă nu a înviat Hristos, zadarnică este credința noastră!”

VICTOR VLĂDUCEANU

DACIA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
TIMIȘOARA, Lovinci No. 2

Director: Dr. Nicolae Ilesiu
Șef-redactor: Virgil Dalea

Redacția pentru București
Bulevardul Basarab 73

Redactor:
Corneliu Aibu

nurile nu i-au fost obârșie. Ci însuși viața trăită.

E cea mai curată, cea mai sfântă răsvărire a adevăratului popor. Și numai a lui. Cel ce lășaseră pentru câteva momente plugu în brazda lor și-a moși-strămoșilor; copiii de ceară, soții și mame, pentru toți, au cerut dreptatea și a trăire. Deci, cea mai sfântă dreptate...

Așa, e cea mai grandioasă revoluție din întreaga istorie a omenirii. Și cea mai măreață. Ecoul ei în lumea politică, în răndurile înțelepților lumii, îl mărește splendoarea.

Nu e aci numai dor de viață ei și vreri de trăire națională! Căci, iată ce spunea Iobagiu Florea din Gârbău, nemeșului pentru care își ingenuchiase până și mândria de om: „Acum, e de-ageaba jupâne. Pe voi pe nemeși, pe domni și pe Unguri, vă scotem din țara asta, că țara asta e țară românească. A voastră e țară ungurească. Dar în scurtă vreme vă și scoatem de aici”. Iar M. Hermann, rezumând câteva documente din 1784—1785, scrie: „El (Horia) merse cu îndrăzneala atât de departe, încât făcu pe popor să creadă că Transilvania e dată Românilor încă de regele cel vechi al Daciei cu cuvintele: „Dau-lo fie!”, adică țară dăruită, și că prin urmare conjurațiunea aceasta în contra nobililor este o chestiune care interesează pe toți Români”. Tâlnița conștiința națională! Să mai aibă ele seamă în povestirea vre-unui popor?...

Isbucnesc clocotitor aceste sentimente. Înflăcărează mii de inimi, aprind și ucid, pentru că gânduri și fapte vrășnase se stră-

duiau să le stăvilească, să le nimicească pentru veșnicie. Când puterile se sleiesc cresc puteri noi la indemnul căpitanilor: „Odată cu capul feciori că vine Horia cu țeara!”

Horia e pretutindeni. Sutele de mii de iobagi i se închină, îl adoră. E craiul moșilor, regele munților și împăratul românismului. Și e sfânt. E sfântul Horia! Pentru că tot ce au visat veacurile valahe, a intrupat el.

Iată, ce găsește un document contemporan: „după cum se aude, nu se teme ca să se publice de rege al Daciei” iar glosașii nu se înfricau să răspundă stăpânirii: „Ce a poruncit împăratul nostru Horia, aceluia facem”. Un țaran din Turda strigă în auzul tuturor: „Acum s'a ivit steaua Românilor Horia. Ungurii să se ducă în țara, că Români sunt mai vechi aicea. în țară”. Iar Mátisfalvi Gótfi Borbála, aude pârmarul din Bicșu, vorbind, cu privirile la fulger, așintite spre castelele fumegânde: „... venit vremea să mai plătească și Ungurii... ȘI NOI AVEM UN CRAI BUN, SFÂNTUL HORIA. UN RUMAN CA ȘI NOI...”

Talazuri, plecară sclavii. Innătimile munților, codrii înfienilor, se sguđuie se entre-mură. Plânsul fără lacrimi — căci isvoarele-i secaseră de-atâta plâns — umilinte, înflăcărează simțirile, le ridică la cea mai puternică conștiință a demnității românești și cu voia împăratului sau fără voia lui, ajung potop de sfântă carte.

Schintela sărită din spuză veacurilor de pătimiri, aprinde întregul Ardeal Castelele arde. Altele sunt jăratec. Iar aitele serm.

Gălgăie sângele, cu mai mari înfiorări. Flăcări jucăuse, ridicate până în abstrul cerului, sunt rugi, sunt jertfe cerice, nu urmele răsunării.

Și apoi, toate suferințele groșilor din cele câteva zile, ce înseamnă oare totă de suferințele atâtor veacuri, ale Românilor? Ce?!

Grăbea Ardealul, — adevăratul Ardeal — spre plină isbândă. Se credea că nimeni și nimic nu va putea stăvili furtuna. Și era firesc. Dar iată, și aici, ca în drumul tuturor epocalilor înălțării, se ridică TRĂDĂREA! Horia a fost vândut! Neamul a fost vândut. Neamul și viitorul lui! De cutremurător!... Și de acia, în mijlocul cărora crescuse și suferise mai mult decât ei. De unul! Dar era de ajuns.

A fost vândut și trădat Horia de cei pentru care bătuse drumurile Vienei, de cei pentru care plecaseră spre victorie prin moarte.

Îi născuseră suferințele neamu'ni. L-au crescut tăcerile pădurilor și l-au adăpostit; l-au dat duh zările fără margini și senin, albastrul cerului. Iar ura și răsvărtirea groșii. Numai ei! Da! Pentru că Românul e bun, lertător, răbdător... Și l-au mai dat ceva: temnițele Bălgradului și roțile frângerilor. A mers spre ele cu pas greu, cu pas de veac mare, cu priviri, tot pline de răcoala. În dimineața zilei de 28 Februarie 1785.

Contele Iancovits, semnase o hotărâre ca multe, multe altele; o hotărâre a barbarismului iar birurto: „să îl se frângă cu roata membrele corpului începând de jos în sus,

anume mai întâi la Ion Cloșca și apoi la Horia... și în modul acesta să se treacă... Din viață la moarte iar corpurile lor să nu se despicate și tăiate în patru părți; capul mizer corpul să se pună pe roate pe lângă diftingu drumuri iar inimile și intestinele lor, să se apărîngropate aci, la locul suplicului”.

A mers spre moarte cu tin-rească mătăil drie. Îi puseseră călăii cunună de spini! Aș loveau și-i strigau: „Așa-i trebuie regelui via... Și era regel!... Iar viața lui, a bu... Au moartea.

După Horia, un singur învățat a mai purtat iobagii în fața împăratului, prin înnaț adăno simțită și cugetată. D. C. Sticaneanu, în înnațătora-i poem închinat răcoalei na crede a fi acel ciudat și înțeles călugăr Ștefan cedonean din Timișoara, Ignățiu Marțuțor vici. Ce mari fi erau durerile pornite! Dă gândul durerilor celor ce pătimeau și ce masă țărâță și plină de revoltă îi aluncea pe... e!

„Eu sunt cel dintăiu care apar încă oare Românilor... Ei au dreptul să se rădău până când vor fi sclavi și nefericiți. Așa m depși pentru exercitarea acestui drept de lib seamnă a-i pedepsi pentru că sunt oameni. Stă

„Sau că tu ești convins de veritatea rășipi sta, sau că nu crezi încă în ea; în cazul acesta, nu trebuie să pierzi niciun singur moment, ca să restituți Românilor libertatea și săi Roșcorzi o proprietate... Dacă nobilii vor fi se spun cu forța umazelor tale plădevă atunci lasă țara aceasta în voia ei, lasă să spun sclavi să se înarmeze în contra tiranilor și cearta se va termina îndată...”

Vizită arhierescă la Timișoara

Timișoara, 17. — Primim știrea, că P. S. Sa Episcopul Ion Bălan dela Lugoj va cerceta în zilele sfintelor sărbători orașul Timișoara. Înaltul arhieru va sosi în orașul nostru încă Duminică în 20 Aprilie, după masă, fiind apoi peste noapte oaspele par. vicar Rațiu.

Luni, a doua zi de Paști la orele 10 a. m. va sluji Evanghelia în biserică română-unită din Timișoara-Fabric. În după amiaza acestei zile va sta de vorbă atât cu credincioșii români-uniti din Timișoara, cât și cu refugiații.

Pentru primirea demnă a distinsului oaspe se fac întinse pregătiri. Mai amintim, că înaltul arhieru va da prima împărtașanie unui mare număr de copii români-uniti.

„Raumlicht” noul luminător

„Locul foarte luminat și lumină în încăpere”, așa s'ar spune într-o singură frază principiul noului aparat de luminat „Raumlicht” a societății AEG Berlin. Se spune prin aceste cuvinte că cu ajutorul lui o încăpere de dimensiuni mijlocii se luminează în același timp cu un loc de lucru, ca o masă de ex. Astfel cu un singur bec de 100 W se obține un efect îndoit. Becul electric este acoperit cu un clopot de sticlă mată care împiedică orbirea și distribuie uniform lumina în încăpere. O parte din lumină se aruncă asupra tavanului și a părților superioare din pereți, de unde prin reflexiune difuzează lumina în încăpere. O altă parte a luminei cade pe fața albă interioră a abajurului și distruge și de aici e dirijată asupra mesei de lucru. Lumina totală emisă corespunde cu cea a cca. 8 becuri de 25 W. Aparatul „Raumlicht” se execută și ca lampă cu picior, armonizându-se cu orice interior prin formele sale simple, moderne. Se poate astfel folosi în apartamente, birouri, săli de așteptare, saloane, ba chiar și în restaurante sau prăvălii.

Ceții și răspândițiarul D A C I A

„Dacă ași fi fost martor la rugămintele lui către suveran ca să-l scap de starea de mizerie ori luptele lui când vota să-l pună singur capăt, cu cât adevăr și energie l-aș fi apărât! ...

Dar glasul stăpânirii, era pornacă dată călărilor, scrâșnetului roților, frângerilor ... Așa să se înțeleagă răsvrătirea desrobirii și viața dăruită ei ...

Au urcat mulți spre Golgota pășitorilor noastre. Dar numai Crăul, numai Sf. Horia purtat cunună de spini, numai el l-a ajuns moartimile rupând acolo'n două istoria, deschizând epocă nouă, epocă pentru lupta de naționalitate. Pentru aceasta a rămas Crai și Sfânt în sufletul și în mintea moșilor ...

Dar răstignirea lui a fost cel mai hotărât pas spre izbândă. Oăci trăirea și moartea lui e moarte de mare mucenic, de cei mai mari mucenici ai românismului, pe care l-a atropat și pentru care a dat o mare, cea mai românească jertfă a ideii de patrie, de libertate, în istoria noastră.

Stă străjă acum duhul lui de crai și sfânt, dispărut în toată glia Ardealului. Și ca altădată, cere răscumpărare, Trăirea, și-o dă dădă prezentului! ...

Roși barbare, canturi de sbiri, gânduri blestemate, s'au frânt și se vor frânge căci devărul — mai de vreme sau mai târziu — răspune neadevărul. E o lege a firii, împotriva căruia e sned zăngănitul armelor și repunțios pământul înclăștat. Noi, glasul măntuitorului sângele vărsat cu prisosință și

Orchestra țărănească dela Șoșdea

Orchestra trupă de teatru a „Arlei Bănățene” din Șoșdea, instruită de plugarul Nicolae Peia, voind să-și perfecționeze diletanții cu cari a făcut turnee, obținând frumose succese în orașele și satele Banatului, își îndreaptă privirile — cum ne scrie inimosul ei conducător — spre irății români artiști ai Operei Române din Cluj-Timișoara, dela cari vrea să obțină instructori, cu cari să se perfecționeze.

În acest sens muzicanții țărani au intervenit pe lângă d. Sabin Evuțianu, președintele „Astei Bănățene”, care a promis că va interveni la d. Sabin V. Drăgoi, directorul Operei, rugându-i să satisfacă rugămintea orchestrei țărănești dela Șoșdea.

De asemenea, pentru a promova cât mai mult străduințele elementelor dela Șoșdea, Inspectorul general școlar va trimite din timp ordine învățătorilor de stat pentru amenajarea de scene în săli-

le de învățământ (acolo unde nu există case culturale), pentruca atunci când vine trupa de diletanți să poată să-și desfășoare cu tot succesul programul cu care vine.

Sătenii, în frunte cu toți intelectualii și conducătorii satelor, cu tineretul, vor fi invitați prin primării să ia parte în număr cât mai mare la spectacolele organizate anume pentru ei.

Solidaritate ardeleană

Românii din Ardeal alcătuiesc împreună o mare familie, cu legături de felul acelor pe care nici timpurile și nici vremelnicia unor așezări politice nu sunt în stare să le destrame. Suntem cu toții niște bunici adevărați frați. Înainte, când vocabularul nostru nu era încă atins de moda neologismelor, cuvântul „frate” era întrebuițat, de cei mari ca și de cei mici, pentru a-și marturisi reciproc, uzual și curent, relațiunile de perfectă familiaritate în care înțelegeau să-și ducă viața.

Trebuie să mărturisim, că Ardealul tradițional a trebuit, sub apăsarea aceleiași pasiuni de uniformizare, să cedeze multe din frumoasele poziții pe care bogăția unei moșteniri nealterate și dârzenia anilor de luptă le-au hărăzit sufletului ardelean. Astfel am sacrificat, rând pe rând, simplitatea, naivitatea, sinceritatea și chiar cinstea și încrederea. S'a uitat de cei cari le-au nesocotit că acestea nu sunt numai vir-

tuți creștine, ci și sociale și politice. Pentruca acolo unde ele lipsesc, e neîncredere, desmăț și toate formele disarmoniei; tot dela aceste rele a pornit și prăbușirea politică a statului, fapt care de altminteri s'a și putut constata în istoria noastră recentă.

În cei mai cumpliți ani ai acestei crize trăite de Românii ardeleni, am cunoscut pe unul de Românii ardeleni, am cunoscut pe unul care a avut curajul să mărturisească nenorocirea în care se găsea, neștiind într-o împrejurare dată dacă trebuie să fie cinstit, cum îl îndemna glasul învățaturii de acasă, ori necinstit, așa cum îl povățuia mentalitatea curentă. La fel se vor fi întrebat și alții dacă trebuie să fie sinceri ori prefăcuți, conștiincioși sau „chiulungii” (!).

Dar parcă nimic n'a stricat mai mult Ardealului și țării întregi decât răspândirea acelei atmosfere de răcoală și au privit-o la început cu o legitimă suspiciune, dar pe care mai târziu, din instinct de conservare (care se traduce în primul rând prin adaptare) au introdus-o în propria lor viață. Astfel, oamenii aceia care înainte de Unire erau văzuți mereu împreună, schimbând vizite cu o regularitate aproape zilnică, organizând „petreceri”, cercetându-se și ajutându-se reciproc, au ajuns să ducă un trai individual, egocentric și materialist. N'au fost rare cazurile când s'au dușmănit de moarte, mai ales dacă se găseau angajați în acțiuni politice adverse ...

Solidaritatea Ardelenilor trebuie negreșit reinviată. Ea nu trebuie privită cu ochi răi, pentruca nicidecum n'a însemnat altceva decât voința dărză de a salva ceea ce constituie tezaurul sufletesc și moral al Românilor de cea mai pură bastină. Este apăsarea calităților etnice contra valului multiform al strainismului manifestat în vorbă, moravuri, deprinderi politice. În trecut ca și azi, Ardealul avea dreptul să-și revendice această misiune. Istoria, cu însiruirea faptelor de merit din trecutul apropiat și depărtat, investeste deplin pe Românii ardeleni să țină în mâinile lor făclia credinței și culturii românești, călăuzind în același timp viața obștească a neamului românesc. Nu se spune oare curent că Ardealul este leagănul românismului? Pentru noi aceasta nu este o metaforă de scriitor, ci expresia adecvată a unei realități mereu trăitoare, care prezintă o abăgărită fizică și spirituală a poporului românesc. Nu este el unul și același cu Dacia Superio-

ra, reședința imemorială a Dacilor și colonia romană de nediscutată autenticitate? Și nu este acesta locul de purcedere a culturii românești? Acest privilegiu de „casă natală” trebuie să constrângă le respect nu numai pe fiii neamului, care prin reprezentanți îndepărtați sau apropiați au cunoscut odată căldura căminului ardelean, dar și pe străini, care trebuie să știe că atunci când unui popor, ca și unui individ, îi răpești casa de mijloc a așezărilor sale, l-ai constrâns la pibegie, pentruca el nu poate trăi statornic fără sprijinul locurilor unde a văzut lumina zilei și a trăit anii furtunoși ai tinereții sale. Poporul nostru nu vorbește o limbă „ce cu-a turmelor pășune a ei patrie și-o schimbă”, ci dimpotrivă: „noi pietrele, ei puhoiul, apele”, cum spune în accente frumoase un alt poet contemporan.

Solidaritatea Ardealului nu trebuie înțeleasă numai în elementul uman, ci în toate elementele naturii alcătuitoare. „Frăția” cu munții, râile, izvoarele, etc., este la Român de același fel ca și legătura lui cu semenii. Literatura românească abundă în personificări prin care puterile naturii sunt ridicate la rangul de ființe cuvântătoare, înzestrate cu inteligență omenească. Poporul care manifestă astfel de inclinații de a fi separat de meșaguriile cu care s'a înfrățit într-o formă atât de permanentă și desăvârșită. Iar dacă ne gândim că dintre toți poeții noștri, ardeleanul Cosbuc a fost acela care a exprimat în modul cel mai fidel așezământul Românului de natura înconjurătoare, atunci ne dăm seama că tocmai aici în Ardeal sentimentul permanenței așezărilor omenești în cadrul oferit de natură, este mai puternic decât oriunde în cuprinsul așezărilor românești.

De aceea afirmăm că pentru a ne simți alături, noi cei de aici cu oamenii și — ceea ce este egal — cu locurile părăsite, nu trebuie să căutăm nici încurajări, nici promisiuni, nici socoteli politice. Aici nu poate hotări altceva decât solidaritatea noastră, care, deși măcinată de proaspete lupte lăuntrice, va găsi destulă țărâș. dai ales în sfârșitoarea durere a clipei de față, pentru a putea reface solidaritatea înflăcărată pe care a văzut-o anul 1918.

În căruța cu coviltir, în care vom porni din nou spre Alba Iulia, vom duce însă de astă dată, pe lângă focul credinței noastre nestrămutate în viitorul neamului, și durerosul învățământ al anilor de destrămare și desmăț, dând astfel entuziasmul firesc temelii solid al unei maturități de gândire. La acea Adunare, care nu va întârzia ...

Alexandru Olteanu

nepreocupări, mormintele milenarilor străbuni, tradiția noastră culturală, mai bătrâne decât a tuturor prapășiților, străjuesc viitorul ...

Ion B. Mureșianu

BIBLIOGRAFIE

Primul citat, e luat din cartea d-lui Ion Stoia-Udrea: Marginalie la istoria bănățană, Timișoara, 1940.

N. Densușianu: Revoluția lui Horia în Transilvania și Ungaria. București 1888.

Ioan Lupuș: Răscola țăranilor din Transilvania la anul 1784, Cluj, 1934.

Șt. Meteș: Lămuriri nouă privitoare la revoluția lui Horia. Sibiu, 1933.

C. Stoicănescu: „Revoluția lui Horia”, ed. II, Timișoara, 1940.

Oct. Beu: Revoluția lui Horia, București, 1934.

Roman Ciorogariu: Horia și Cloșca. Oradea, 1931.

Mátisfalvi Götfy László háznépének, Hora pohada miatt esett romlása. Előadta Mátisfalvi Götfy Borbála ... Pest, 1823.

Articole și documente publicate în mai multe reviste ungurești și corespondența cotidiană, parte înclăștată.

Ion B. Mureșianu: Horia Cloșca și Crăian. Timișoara, 1935.

Patriotism standardizat

Există un patriotism standardizat, marfă pe care o vînd negustori extrem de gălăgioși, uneori în ambalaj foarte atrăgător. Patriotismul standardizat se poate deosebi cu ușurință de patriotismul veritabil, care este sentiment pur — de puritatea cristalului — lipsit de ostentație și de manifestări zgomotoase, capabil însă, în momente de cumpănă, de gesturi eroice, cari duc pe adevăratul patriot până la jertfa de sine, până la sacrificiul suprem.

Spre deosebire de patriotismul veritabil — care, încă odată: este sentiment pur — patriotismul standardizat este un artificiu, este simularea unor sentimente pe cari cineva le afișează de circumstanță, fără să le trăiască cu adevărat, fără să le aibă săpate în sufletul și în inima lui.

Cele două noțiuni — mai bine zis cele două stări sufletești — pot fi confundate de mulțime, de vulgus ușor de sedus, dar ele nu înșală pe cei obișnuți cu observarea atentă a oamenilor și a fenomenelor. Aceștia deosebesc imediat pe patriot de pleava imensă a patriotarilor, scribi sau oratori gălăgioși de răspântie. Pe cel dintâi îl definesc întotdeauna prin cuvintele: *un om*; pe cel de-al doilea, întotdeauna prin cuvintele: *un șarlatan*.

În istoria popoarelor, epocile dominate de patrioți — epoci de progres, bogate în reforme și acțiuni menite a aduce mulțumirea și bunăstarea multimilor — se deosebesc distinct de epocile dominate de patriotarzi. Cele dintâi se înscriu cu litere de aur în cartea unui popor, se mențin pe muceha istoriei, iar cele din urmă sunt pagini de rușine, răstămpuri în cari poporul respectiv în cel mai bun caz a stat în iâncezire, dacă nu cumva a pornit pe panta decăderii, de unde adesea nu și-a mai putut reveni.

Și în graficul istoriei noastre putem trasa curba în urcare și coborâre a epocilor dirijate de camenii patrioți, sau de patriotarzii șarlatani. Curba aceasta se desemnează clar mai ales după epoca dela 1848, care marchează de altfel în toată Europa trezirea popoarelor la identitate și conștiință națională.

Generația românească dela 1848 s'a compus toată din patrioți. Nu este deloc important că pe Câmpia Libertății dela Blaj ardeleanul Simeon Bărnuțiu chema cloatele împotriva ungarilor feudali și impilatori, iar bănațeanul Eftimie Murgu, la Lugoj, suna în același timp aduna-

rea, alături de unguri, împotriva sârbilor cari ne-au robit biserica și ne desnaționalizau oficiind în altarele străbune. Cu toate că, aparent, acțiunile lor erau divergente, în fond cei doi mari patrioți urmăreau scopul pe care-l urmărea și marele lor contemporan din Principate, Nicolae Bălcescu, cu întreaga pleiadă de patrioți de acolo: binele poporului românesc, emanciparea de sub diversitatea jugurilor cari apăsau pe grumajii acestui popor, locuind între Tisa și Nistru, dar „străin în țara lui”.

Generația Unirii Principatelor și generațiile care au urmat după aceasta — în preajma și mai cu seamă după aducerea Domnului străin — lansează deja, alături de patrioți luminați și foarte cumpăniți în acțiunile lor, serii-serii de patriotarzi. N'avem decât să citim cu atenție notele lui Titu Maiorescu — martor al tuturor acțiunilor noastre naționale dela Unirea Principatelor până după războiul din Balcani — sau să facem haz cu inegalabilul Carageale de toate creaturile lui din marea frescă humoristică și satirică a epocii, ca să ne dăm seama că, în a doua jumătate a secolului trecut, viața noastră publică a cunoscut o mare activitate a elementelor cari se pricepeau să comercializeze patriotismul, simulând și exploatarea sentimente pe cari nu le aveau.

Viața de stat modern — cu discuții în Parlament, cu trusturi industriale, cu presă, cu un aparat administrativ complicat — este sera în care patriotardul clocește și se multiplică cu predilecție. Statele și popoarele totalitare și-au dat scama de realitate acestui fenomen, și de relele pe cari el le poate antrena, de aceea ele au suprimat la timp parlamentarismul, au dirijat economia și presa, au simplificat administrația, — și sunt state și popoare tari. Statele rămase la sistemul parlamentar au suferit însă consecințele răului. Franța, invadată de „metecii” pe cari n'a încetat să i denunțe presa naționalistă (din nefericire cu tiraj și cu „prize” reduse la masse) n'a luat în seamă pericolul semnalat la timp și a suferit întreaga consecință a dezastrului pregătit de infiltrațiile streine de corpul neamului. Și Leon Blum a voit, în toate discursurile lui, „binele poporului și al Franței”, dar tolerarea lui în fruntea treburilor a costat-o pe Franța aproape existența ei. Fenomenul a fost identic în Anglia, unde plutocrația și

judeo-masoneria au slăbit la maximum potențialul de rezistență al națiunii. Desigur că tot patrioții cari voesc „binele poporului” au statornicit și acolo tradiția unui imperiu fără armată și fără serviciu militar obligator, dar lucrul acesta se plătește scump acuma de exemplu Dacă Anglia n'ar fi o insulă, cine știe dacă soarta ei, cu tot imperiul ei colonial, n'ar fi fost pecetluită încă din vara anului 1940, imediat după înfrângerea Franței. Izolarea ei de continent i-a fost un scut până acuma, dar nu-i mai puțin adevărat că actualii conducători ai poporului britanic, văzându-se nevoiți a înfrunta singuri o putere militară de proporția celei germane, se văd nevoiți și ei să copieze, pe plan politic, metodele statelor totalitare: toate puterile sunt în mâinile conducătorului — chiar dacă, pentru salvarea aparențelor, acestuia i se spune încă prim-ministru — toată economia este subordonată nevoilor statului și... se fac și recrutări.

Când dezastru atât de mari pot izvorî, dintr'un patriotism rău înțeles, pentru națiuni vechi, bine încheiate și puternice, ne putem da seama ce izvor de nenorociri poate fi el pentru o națiune mică, care are de temut atâtea bunuri și atâtea moșteniri, care este lipsită de apărare și este așezată la răspântia tuturor poftelor de cutropire, cum este națiunea noastră. Patriotismul lucrativ — care în orice acțiune nu vede decât prilejuri de laude ditirambice, de discursuri și de adeziune fără umbra măcar a unei critici constructive — a dezorganizat viața noastră națională din chiar momentul marelui Uniri, din anul 1918—1919. Unirea, a cărei idee a fost promovată în Ardeal de toți luptătorii și de toți scriitorii noștri, cari militau pentru dezrobire, iar în România liebră de toți oamenii de stat pe cari momentul cel mare i-a prins încă în viață, a fost luată în exploatare, imediat după înfăptuire, de epigoni și simulanți, în cea mai mare parte de proveniență streină de neamul nostru, cari nu aveau nimic comun cu aspirațiile și cu dorința noastră de a cimentea Unirea. În umbra nului Ionei Brătianu — se ridica un Franassovici: în umbra luptătorilor din Ardeal — toată liota gaităiană a rotativelor din Sărindar; în umbra poetului pătimirii noastre — câte un „bulgăroi cu ceafa groasă”, câte un „grecotei cu nas sub-

țire” făcea caz de patriotism. Toți — vorba lui Eminescu — „în sfatul țării se adunau să se admire”, totuși erau mai patrioți decât noi românii, și cu toate acestea lucrurile mergeau din ce în ce mai rău.

Sufletul unei nații — fiindcă am arătat la începutul acestei înșelări că patriotismul este insesizabilul care din suflet izvorăște — nu poate fi dat pe mâini streine, fără a fi expus la pângărire, fără a fi periclitat. După 1918 n'am văzut, sau n'am voit să vedem acest lucru, de aceea am înscris în istoria noastră zig-zaguriile morale cunoscute dela acest an până la 1930, rușinea națională dintre 1930—1940 și tot miopia peste care s'a așezat un val de scârbe și de indiferență, adus de starea de lucruri din această ultimă decadă, nedus pașii spre dezastrul din Iunie-August 1940. Insaș experiența cu această legiionară a suferit de toate războarele noastre din cele două decenii din urmă și, oricât de perfidă ar fi fost, cum o caracterizează Conducătorul Statului recenta scrisoare a lui Horia Sima, cuprinde un dureros adevăr: rebeliunea dela 21—23 Ianuarie 1941, care era însemne cât pe-acți ștergerea complexului a statului român de pe hartă, a fost pură vocată de dușmanii neamului. Acest dușmani au reușit să se strecoare până și în sânul unei mișcări pe care țara o credea — o voia — de esență pur naționalistă, și de care își legase cele mai frumoase credințe de renaștere ale țării. Țara, biata țară, care nu-și da seama de ironia tragică din cunoscutul vers al lui Eminescu: „Toată greco-bulgăria e nepoata lui Traian”...

Să veghem măcar de acum înainte Să nu uităm că patriotul trebuie, de toate, să aibă componenta de sânge a neamului în numele căruia vrea vorbească. Să nu taxăm trănecneala a cui drept filozofie înaltă, să facem sebiere între patriot și patriotard și învățăm, mai ales, că patriotismul este o marfă standardizată, pe care poată vinde, la orice răspântie, oricui negustoraș suspect.

Națiunea care nu învață aceste lucruri, plătește crâncen, mai curând mai târziu, lipsa ei de învățatură.

Noi am plătit destul până'n prezent. Să fim mai circumspecți în viitor.

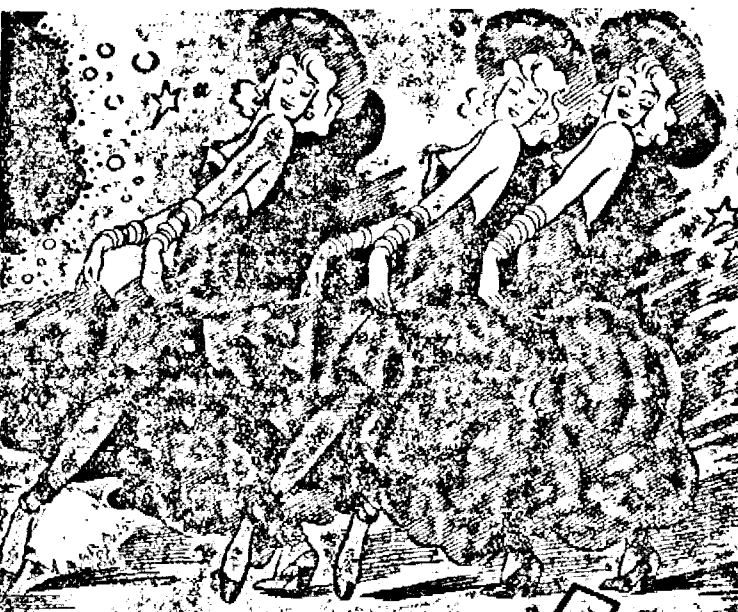
George Luca

CAPITOL

Programul de Paști!

Willy FORST

Opereta

WILLY FORST · MARIA HOLST · DORA KOMAR
PAUL ZORBICER · LEO SLEZAK

Willy Forst

Ne
ia si
terpall
Leam
ca.ira
ar.ile
O h
retrai
DNB,
lere a
neat
Iolari
31
tri
amb
RON
ani t
Guv
nită
pentru
seade
Ace
resie
ă refi
Este
impie
stentiu
laman
loane

ULTIMIELE TELEGRAME

RADIO

D. VON PAPAN S'A INTORS LA ANKARA

Istanbul, 20 (Rador.) — D. von Papen, ambasadorul Germaniei, a sosit nu de mult la Istanbul, venind dela Ankara și apoi și-a continuat călătoria la Berlin, cu avionul.

Vineri, d. von Papen s'a înapoiat la Ankara.

CINCI DIVIZII ELENE AU FOST DECIMATE

BERLIN, 20. (Rador.) Succesele obținute de forțele germane în Macedonia sunt — după ultimele știri primite — mult mai mari decât se crezuse la început.

În luptele din Nordul Greciei au fost complet decimate cinci divizii inamice. Materialul de războiu capturat este considerabil.

CONSILIU DE MINIȘTRI LA TOKIO

Tokio, 20 (Rador.) — După ce a ascultat expunerea ministerului de externe asupra situației din Europa, consiliul de miniștri s'a ocupat de capitularea armatei jugoslave și de mersul situației internaționale.

După aceea prințul Konoye, președintele consiliului de miniștri a avut cu ministrul de război o întrevedere asupra situației așa cum se prezintă ea după capitularea armatei jugoslave.

SITUAȚIA ÎN GRECIA E SERIOASĂ

Londra, 20 (Rador.) — După cum anunță agenția Reuter, în cercurile autoritate din Londra se recunoaște că situația în Grecia este serioasă și că n'ar fi folosii la nimic dacă s'ar ascunde realitatea.

Cu privire la luptele ce se dau actualmente în Grecia, se declară în aceleași cercuri că forțele britanice și grecești nu au impresia că germanii sunt invincibili.

INVĂȚĂTORI ROMANI LA BERLIN

Berlin, 20 (Rador.) — În urma invitației d-lui Fritz Waechter, Reichsleiter al federației național-socialiste a institutorilor, 16 învățători din grupul etnic din România au sosit la Berlin, veninJ dela București.

Ei au vizitat diferite școli și alte instituții de învățământ.

GREVA LA O FABRICA DE ARMAMENT DIN STATELE UNITE

Newyork, 20 (Rador.) — Organizația sindicală a muncitorilor dela „Caterpillar Tractor Company” din San Leandro (California) este în grevă, din cauza refuzului direcțiunii de a mări salariile lucrătorilor.

O informație a agenției United Press, retransmisă de corespondentul agenției DNB, semnaleză că aceste întreprinderi au de efectuat comenzi de armament în valoare de peste 23 milioane dolari.

35 soldați americani trimiși pentru paza ambasadei dela Londra

ROMA, 19 (Rador.) — Agenția Steani transmite:

Guvernul american a hotărât să trimită la Londra 35 soldați din marină pentru a protege zi și noapte sediul ambasadei Statelor Unite.

Această știre a stârnit o enormă impresie în întreaga Americă căci Casa Ală refuză să dea explicații.

Este socotit straniu faptul că guvernul englez nu dispune de forțe suficiente spre împiedeca ca ambasada să fie obiectul tentivii celor cari profită de bombardamente spre a-și însuși obiecte de valoare.

CUM S'A PRĂBUȘIT JUGOSLAVIA

BERLIN, 20. (Rador.) — În cercurile politice din capitala Reichului s'a declarat Vineri, că asupra capitulării armatei sârbe dusese tratative cu șefii diferitelor elemente ale acestei armate, împrăștiate și lipsite de o conducere omogenă.

La ministerul de externe al Reichului, s'a mai declarat că a fost regăsit d. Tintar Markovici, fostul ministru de externe, după ce fusese găsit și d. Svetkovici, fostul președinte al consiliului jugoslav. D. Markovici urmăse armata sârbă în retragere.

Cu privire la generalul Simovici, informațiile primite la ministerul de externe al Reichului dela personalitățile miștate sârbe, care au luat inițiativa capitulării, arată că primul ministru al statului jugoslav prăbușit a fugit.

Generalul Franco:

„Pacea este o pregătire pentru război” ...

MADRID, 19 (Rador.) — Corespondentul agenției D.N.B. anunță:

Cu prilejul deschiderii școlii superioare de războiu, Șeful Statului, Generalul Franco și directorul școlii, Generalul Arnada a ținut o cuvântare în fața generalilor și ofițerilor superiori din toată Spania, cari se aflau de față.

Generalul Arnada a declarat că militarii superiori răspunzători ai Spaniei nu doresc războiu, dar ei cer ca patria lor să fie respectată și să i se recunoască drepturile ce i se cuvin pe baza tradiției a virtuților și a situației geografice. Generalul Franco a exprimat admirația pentru recente fapte condiționate prin voința de a învinge prin fermitatea și

INDIGENII DIN VAZIRISTAN AU ATACAT TRUPELE ENGLEZE

KABUL, 20 (Rador.) — Corespondentul agenției DNB transmite:

Se anunță din Vaziristan că un grup de 50 războinici a atacat trupele engleze din regiunea Bannu.

În apropiere de Tachi au avut loc adunări de războinici din Vaziristan.

Tot astfel în apropiere de Ishu, un port militar britanic, a fost atacat de războinici din Vaziristan și ocupat.

La Vest de Hiranshah, numeroase instalațiuni fortificate britanice au fost distruse.

Din Sarvekai (Vaziristanul de Sud) se semnaleză o ciocnire cu trupele engleze.

La Saidgi, un detașament englez ar fi fost pus pe fugă.

În regiunea Dacca în Bengal, turburările continuă. Printre răniți se află și un ofițer englez superior.

rapiditatea acțiunii. Admirația noastră a adăugat Caudillo, se îndreaptă atât spre acei cari iau cu asalt cele mai puternice fortărețe din câte a cunoscut istoria, cât și spre acei cari au pregătit planurile acestor acțiuni, pe uscat, pe apă și în aer. Din ghețurile Norvegiei și până în nisipurile deșerturilor, metoda și elementul surprizei a dat roadele. Războiul modern este totalitar și poporul se află în neîncetată luptă, pacea nefiind decât o pregătire pentru războiu. Acel cari se mulțumesc a se odihni pe lanuri, vor suferi mai târziu consecințele pentru decăderea patriei lor. Generalul Franco a încheiat făcând apel la ofițeri să-și închine Spaniei toate puterile.

Locuitorii și teritoriul județului Bacs-Bodrog ocupat recent de Ungaria

Dăm, drept curiozitate, numărul locuitorilor din jud. Bacs-Bodrog, luat sub stăpânire recentă de Ungaria, dela Jugoslavia. Datele sunt după statistica maghiară din 1890.

Județul are o suprafață de 1.768.499 holde cadastrale și 716.488 locuitori. După naționalitate locuitorii sunt: 288.521 maghiari (împreună cu evreii), 189.051

germani, 29.025 slovaci, 372 români, 9.063 ruteni, 1253 croați, 197.104 sârbi, 60 veuzi, 2019 alții. Deci din totalul populației, maghiarii reprezintă numai 40%.

Statistică din 1910, nu se deosebește decât foarte puțin, arătând tot procentul 40, din totalul populației 766.779 locuitori.

Opinia publică americană se pregătește pentru război

— declară senatorul Wheeler

NEW-YORK, 19 (Rador.) — Corespondentul D.N.B. comunică: ÎN CURSUL UNUI DISCURS ROȘTIT ÎN STATELE DE VEST, SENATORUL WHEELER A DECLARAT, LA SALT LAKE-CITY, CA INDUSTRIA AMERICANĂ A CINEMATOGRAFULUI SE STRĂDUȘTE SĂ PREGĂTEASCĂ OPINIA PUBLICĂ AMERICANĂ ÎN VEDEREA RĂZBOIULUI, NU NUMAI JURNALELE, CI ȘI PRINCIPALELE FILME CUPRIND ELEMENTE DE PROPAGANDĂ DE RĂZBOIU.

Capitularea fără condiții a armatei sârbe

Berlin, 19 (Rador.) — ÎN ZIUA DE 17 APRILIE, LA ORA 21, ÎNTREAGA ARMATĂ JUGOSLAVĂ, ÎN MĂSURA

ÎN CARE FUSESE DESARMATĂ, A DEPUȘ NECONDIȚIONAT ARMELE.

DUMINICĂ, 20 APRILIE 1941.

Radio România și Radio București.

12: Sextetul Capelei Cotroceni, dirij. de I. Peiu. 12.30: Muzică populară: Taraful Ion Matache. 13: Concert de prânz—orch. Grigoraș Dinicu. 14: Închinare românească și creștinească. 14.05: Tarafurile noastre: Victor Predescu, Moțoi, Julea, Ionel Dinicu, Tandin, Fănică Luoa, dirij. de Grigoraș Dinicu. 15.15: Ora Ostașului: I. Semnal; II. Imnul regal; III. Crezul ostașului; IV. Rugăciunea ostașului (cor și fanfară); V. Din „Pastorala către ostași a P. S. Partenie, Episcopul armatei; VI. Colindând cu microfonul în Sf. zi de Paști, la sat la oraș și undeva pe zonă; VII. Marș (fanfară); VIII. Semnal. 18: Doina Suchici-acordeon acompaniată de taraf. 18.30: În satul vesel: la horă și la dulap; Jocuri din toate ținuturile țării. 19: Obiceiuri de Paști. 19.10: Cântecul nostru — Ioana Radu și Ștefan Savu (voce acomp. de taraf). 20: Masă veselă—orch. Fănică Luca. 20.45: Ora veselă: Vasilache și Viorica Vrioni. 21: Din vremuri de altă dată (pentru părinți și bunici); Romane vechi și dansuri vechi—orch. Victor Predescu (voce); Mișu Petculescu. 22.20: Rezultate sportive. 22.30: Să jucăm să ne veselim (pentru tineret). — Orchestra Victor Predescu (voce); Mișu Petculescu. 23.30: Muzică veselă și ușoară. 24.00—0.30: Muzică variată ușoară (discuri).

LUNI, 21 APRILIE 1941.

Radio România și Radio București.

13.30: Muzică populară românească—Maria Lătarețu. 13: Orchestra Petrică Moțoi—Muzică de prânz. 14.15—15.30: Muzică variată, orch. Ionel Dinicu. 18: Program de muzică de dans—Orchestra Dinu Șerbănescu. 19.00: Călușarii. 19.15: Muzică românească. 20.40: Alexandru Grozuță (voce). 21: Ora Italiei: I. Aniversarea fundării Romei, de Maior Const. Mihăilescu, Secretar General la Minist. Propagandei Naționale, II. Muzică veche italiană (discuri). III. Jurnal italian. 22: Dans și cântec românesc (discuri). 23: Muzică variată ușoară (discuri). 24.00—0.30: Muzică variată ușoară (discuri).

MARȚI, 22 APRILIE 1941.

Radio România și Radio București.

7.30—9.30: Ora dimineții: Muzică de dimineată (discuri); Radio-Jurnal (I); Continuarea muzicii de dimineată (discuri). 12.30: Muzică populară românească—taraful Nelu Busuioac. 13.15: Radio-Jurnal (II). 13.30: Muzică de prânz—Orch. Victor Predescu. 13.50: Serviciul de știri germane. 14: Continuarea programului Orch. Victor Predescu. 14.10: Radio-Jurnal (III). 14.30 Continuarea programului orch. Victor Predescu. 15: Radio-jurnal (IV): Jurnal cultural. 15.15: Continuarea programului orch. Victor Predescu. 18: Program de după amiază—Jazzul Nippon (voce): Viorica Vrioni. 19: Muzică populară românească—taraful Luță Ioviță. 19.50: Serviciul de știri germane. 20: Radio-Jurnal (V). 20.15: Cântec din Ardeal, d-na Lya Pop (voce). 20.40: Învățătorul din Avrig, de Const. Gerota. 20.55: Operetă: „Mama Catrina”, schiță radiofonică de Constantin Bobescu (cu selecțiuni din opere și operete). 21.55—22.15: Radio-Jurnal (VI); Sport. 22.35: Muzică din filme (discuri). 23.15 Jurnal pentru străinătate în limbile germană și italiană. 23.30: Muzică variată ușoară (discuri). 23.45: Jurnal pentru străinătate în limbile franceză și engleză. 24.00—0.30: Muzică variată ușoară (discuri).

CAPITULAREA ÎNTRĂ ÎN VEDEREA REI LA 18 APRIL, ORA 12.

CUVÂNTUL ARHIEREILOR PASTORALĂ P. S. S. ANDREI MAGER, EPISCOP AL EPĂRCHIEI ARADULUI

(Continuare din pag. 4)

care, iar pe El nu l-am fi văzut răbdând toate și iertând de pe cruce și pe cel ce l-au răstignit, atunci noi ne-am putea pierde cumpătul în fața încercărilor ce vin peste noi; dacă El ne-ar fi spus numai cu vorba că ne va iubi până în sfârșit și nu l-am fi văzut dându-și viața pentru răscumărarea noastră, atunci noi n'am fi putut cunoaște dragostea lui Dumnezeu față de noi; și dacă numai ne-ar fi făgăduit cerul, iar El nu s'ar fi înălțat acolo ca să ne pregătească și nouă loc, atunci noi ne-am putea simți singuri și părăsiți aici în lume. Acum însă, având în fața noastră vilda Mântuitorului celui Răstignit, ne încredințăm că nu este altă cale spre Înviere, decât aceea pe care a mers El. Privind apoi cu ochii credinței spre Cel Inviat vom cunoaște că între suferință și Înviere, Dumnezeu a pus la mijloc Crucea Răstignirii, adică purtarea suferinței fără de cârtire, fiindcă numai cel ce răbdă până la sfârșit acela se va mântui (Mat. 24. v. 13). Crucea a fost preînchipuită în Vechiul Testament prin acel lemn pe care Moise l-a aruncat în apă și a îndulcit cu ei apa cea amară (Eșire 15. v. 25). Din suferință răsare bucuria Învierii, pentru că crucea îndulcește lacrimile amare ale suferinței. Când suntem în focul suferinței nouă ni-se pare adevărat că mergem spre pierzare, însă în același timp Dumnezeu pregătește din lacrimile noastre bucuria Învierii. „Intristarea cea după Dumnezeu — zice Sf. Ap. Pavel — lucrează pocăință, spre mântuire, fără păgubă; pe când intristarea lumii lucrează moarte” (II. Cor. 7. v. 10). Dumnezeu a pus suferința înaintea Învierii, fiindcă numai Învierea pune capăt suferinței, așa precum soarele usucă roua dimineții. Din aceste două: din intristare și bucurie, mâna lui Dumnezeu pregătește Învierea. Să le primim deci pe amândouă, știind că una aduce după sine pe cealaltă.

Iubiții mei fii sufletești!

Golgotha și Învierea se repetă atât în viața oamenilor, cât și a popoarelor. Uneori Dumnezeu pune o cruce grea pe umerii cuiva, pentru a-i încerca credința. O astfel de cruce apasă, aproape de un an, și pe umerii țării noastre. Suntem ca și pironiți pe cruce, cu provincii rupe din trupul țării și cu peste patru milioane frați de același sânge căzuți în neagră robie. Dumnezeu însă nu pune pe umerii omului o cruce mai grea decât aceea pe care ei o poate purta. (I. Cor. 10 v. 13). Oare ne vom îndoi în dreptatea lui Dumnezeu? Oare este altcineva afară de El, care să țină în mână soarta popoarelor? Oare jidovii nu au pecetluit mormântul Mântuitorului, punând strajă, și El totuși a Inviat, tocmai atunci când cei fărădelege socoteau că au birut pe Cel Drept? Oare nu se părea și atunci că totul era pierdut și că adevărul a fost învins de minciună? În prăvălirea pietrii de pe mormânt se arată totdeauna dreptatea lui Dumnezeu, care schimbă intristarea în bucurie. În cartea vieții, ca pe o foaie cu două pagini, scriu doi inși: Dumnezeu și omul. Omul scrie pe prima pagină rodul vieții sale: suferință și umilință. Pe cealaltă Dumnezeu adaugă: Înviere și premărire. Pentru sufletele credincioase și vremurile de acum sunt o Golgothă, care ne pregătește însă pentru marea zi a învierii neamului. O, cât de iscusită este mâna lui Dumnezeu, care, ca un doctor, ne dă în porțiuni, leacul de vindecare! Prin câte umiliri și sguduiri n'a trecut sufletul nostru în acest an de încercare! Ce drum lung face sufletul omenesc din clipa răstăcirii lui dela Dumnezeu până ce se întoarce iarăși la El! Cum îl lasă Dumnezeu, după ce omul s'a suit pe scara mândriei, să se coboare la El pe scara lacrimilor de pocăință! Cum

il aduce din calea pierzării, ca pe fiul cel rătăcit, iarăși la bucuria din casa părintească! „Smeriți-vă deci sub mâna cea tare a lui Dumnezeu, ca El să vă înalte la timpul cuvenit. Aruncați asupra Lui toată grija voastră, căci El are grija de voi” (I. Petru 5 v. 6—7).

Iubiții mei fii sufletești!

Cuvântul „Paști” înseamnă: eșire, trecere, călătorie, și ne aduce aminte de eșirea Israelitenilor din robia Egiptului, de trecera lor prin Marea Roșie, și de călătoria prin pustii Arabiei, spre țara cea făgăduită părinților lor. Pentru noi creștinii cuvântul „Paști” are înțelesul de: eșire din starea de păcat, trecere în starea de har înaintea lui Dumnezeu (Rom. 6. v. 14) și călătorie spre Ierusalimul cel de sus, patria cerească, unde Mântuitorul ne-a pregătit loc, în cetatea cea nepieritoare (Evrei 13. v. 14). La Paști, creștinul, când se lucrează de minunea Învierii Mântuitorului, este dator a se pregăti oarecum și pentru eșirea din lumea aceasta și trecerea în cealaltă viață, pentru că cuvântul „Paști” nu înseamnă nici decum oprimare și stare pe loc. Israelitenii mâncau mielul pascal îmbrăcați, încălțați, stând în picioare, și cu tofagul gata de drum (Eșire 12. v. 11). Și noi să fim gata ori-când la chemarea Mântuitorului. Cel inviat și înălțat la cer ne cheamă alături de El. Noi nu putem merge la El decât prin moarte și înviere. Mântuitorul nu ne cere acum moartea trupească, ci numai moartea pentru păcat, adică desțărârea de păcat, pentru că sufletul nostru trezit la o viață nouă să viețuiască împreună cu El. „Acum este ceasul să vă treziți din somn, deoarece acum mântuirea este mai aproape de noi decât atunci când am crezut. Noaptea este pe sfârșit, zina este aproape. Să lepădăm dar lucrurile întunecului și să ne îmbrăcăm cu armele luminii” (Rom. 13. v. 11—12).

„Cărbătoarea Învierii Domnului nu trebuie să aprindă în noi numai bucuria pentru o zi trecătoare. Ea nu este ca lumina zilei ce apune, ci ea trebuie să rămână nestinsă în noi. De acum nu ne vom mai îndoi nici de Înviere, nu ne vom tăngui nici de suferință, și nu vom pierde pe nici o clipă încrederea în Dumnezeu și în biruința dreptății Lui. Inarmați cu aceasta credință tare, vom întâmpina cu răbdare toate încercările vieții „pentru că suferința noastră, ușoară și de o clipă, ne agonisește nouă, mai presus de orice măsură, o cumpănă tehnică de mărire, ca unora cari n'avem în vedere cele ce se văd, dar cele ce nu se văd, fiindcă cele ce se văd sunt vremelnice, pe când cele ce nu se văd sunt vecinice” (II. Cor. 4. v. 17—18).

„Învierea lui Hristos văzând, să ne închinăm Sfântului Domnului Iisus, unuia celui fără de păcat. Crucii Tale ne închinăm Hristoase, și sfântă Învierea Ta o laudăm și o mărim, că Tu esti Dumnezeu nostru, afară de Tine pe altel nu știm, numele Țău numim. Veniți toți credincioșii să ne închinăm Sfintei Învierii lui Hristos, că iată a venit bucuria prin Cruce la toată lumea. Totdeauna binecuvântând pe Domnul, laudăm Învierea Lui. Că răstignire pentru noi răbdând cu moartea pe moarte a sfârșim.”

Binecuvântarea Domnului să fie cu voi cu toți.

Dat în reședința Noastră episcopoească din Arad la Praznicul Învierii Domnului din anul mântuirii 1941.

Al vostru iubitor:

+ ANDREI

Episcop.

S P O R T

Inaugurarea sediului Ripensiei

Joi după masă în cadrul solemn s'a făcut sfințirea sediului Ripensiei, situat în Bd. Regele Ferdinand No. 1. Sfeștania a fost celebrată de părințele Protopop dr. Patrichie Țiucra iar răspunsurile au fost date de către corul Speranța de sub conducerea d-lui profesor Seviciu. La înălțatoarea solemnitate au asistat d. d. dr. Băran Coriolan fost ministru, președintele activ al grupării, ing. Cornel Beșu, dr. Simion Hațiegan, Ioan Teodorovici, Colonel Madanovici, dr. Dimitrie Roman președintele Districtului, Prof. Sava Golumba, Medic Căp. Gașpar Nicolae, membrii comitetului și jucătorii grupării.

După terminarea serviciului religios, părințele Protopop Țiucra în calde cuvinte urează spor la muncă și realizarea tuturor bunelor intenții și gânduri puse în serviciul marelui cauze a sportului românesc. Cere binecuvântarea Cerească.

Etapa a opta a returului programează matchuri decisive

Programul etapei care se dispută în prima zi de Paști cuprinde cupluri, cari echivalează cu adevărate cadouri pentru publicul amator de matchuri interesante, în cari se întâlnesc adversari de talie egală, cu forțe echilibrate.

E naturală și legitimă deci încordata așteptare ce se manifestă în rândul suporterilor de toate categoriile.

UNIREA TRICOLOR—VENUS

În Capitală, pe Arena din Splau, va avea loc derbyul campionatului național, în care se vor întâlni cele mai indicate echipe, pretendentă la titlul de campion național.

De acest match depinde în cea mai mare parte dacă „Dracii Negri”, cari râvnesc cu obicinuita lor ardoare la titlul suprem, vor putea lua un avantaj considerabil asupra Unirea Tricolor. Victoria Venusului ar însemna, pentru aceștia, un avantaj de trei puncte, avantaj pe care Unirea Tricolor nu vedem cum l-ar putea recupera.

În orice caz Unirea Tricolor nu va ceda cu ușurință, răsplata victoriei este atât de considerabilă, încât oboreniilor vor pune în joc toate resursele lor morale și fizice ca să se mențină în frunte. Dar poate elanul lor să stăvilească forma bună pe care o menține, după aparențe, Venus? Va fi o chestiune de dispoziție momentară. În toamnă a câștigat Unirea Tricolor cu 2:0.

Arbitrajul a fost încredințat d-lui E. Kroner, care va fi asistat de M. Petrescu și St. Alexandriu.

RAPID—SPORTUL STUDENȚESC

Ca deschidere la marea derby se va disputa jocul dintre exferoviari și studenți.

Cea mai minoritară formație a Diviziei Naționale A, care a ratat șansele de a parveni în fruntea clasamentului, caută să-și salveze, printr-o victorie, prestigiul jerpelit. În schimb studenții râvnesc la cele două puncte pentru a termina în zona elitelor clasamentului.

În orice caz Rapid nu va mai putea marca șase goaluri studenților cum s'a întâmplat în toamnă (6:3), căci Sportul Studențesc de acum este mai bun decât acela din tur, iar Rapid reușește sau eșuiază după forma a câtorva individualități, lucru care nu pare probabil acum. Conduce d. Bogdan.

RIPENSIA—GLORIA ARAD

Un match lemn de toata atenția va fi cel dintre reprezentanții celor două orașe din vestul țării, Ripensia și Gloria.

că asupra muncii depuse în acel loc de către comitet.

Dl. dr. Băran Coriolan în răspunsul său mulțumește pentru frumoasele cuvinte adresate, mulțumește corului Speranța pentru participare, promițând din partea comitetului, toată râvna și dezințeresarea pentru servirea cauzei sportului.

Din parte-ne deasemenea dorim din tot sufletul mult noroc și sănătate conducerei pentru a putea realiza cât mai mult pentru renumele sportului bănețean.

Tot cu această ocaziune s'a ținut adunarea generală a clubului, complexându-se comitetul și verificându-se gestiunea fostului comitet. Până la desțărârea comitetului cu mandatul exprătat, adunarea generală încredințează pe acesta cu girarea mai departe a afacerilor clubului.

Intr'adevăr Timișoara va găzdui partida, care pentru Ripensia este prietore de reabilitare, iar pentru Gloria o parte de hotăr între eventualitatea retrăgradării și o consolidare în categoria I care joacă azi. Clasamentul nu este deosebit în cece privește situația candidaților la retrogradare, astfel că Gloria tinde din răspuțeri ca să-și creeze un adăpost mai bun decât al Craioves Ploestilor și Universității Victoriile. Care le-a realizat în primăvară Gloria Sportul Studențesc 2:0, cu UDR 2:0 și Brăila precum și înfrângerea la Brașov 2:3 în fața Micei ne îndreptătesc. M credem că partida cu Ripensia va fi una dintre cele mai interesante pe cari s'a găzduiește etapa a opta din retur.

În toamna Ripensia a câștigat Arad cu 3:2. Conduce d. H. Paulini.

UDR—FC CRAIOVA

La Craiova, în cetatea echipei „Clupe” din primăvară reșitienii vor începe să se refacă prestigiul bănețenilor.

O sarcină foarte grea deoarece Craiova, în afară de adversarii de teren mai intervin și factorii, cari prea puțin comun cu sportul. Găscă care terorizează atât pe arbitrii comitaților, cât și pe jucătorii echipei noastre și îndeamnă jucătorii proprii la acte probabile va căuta să-și spună din cuvântul.

Reșitienii însă nu prea sunt nici emizi, astfel că e posibil că balanța să echilibrată.

În orice caz Craiova va căuta să se vanseze pentru înfrângerea catastrofică în toamnă când a pierdut la Reșița 3:8. Conduce d. At. Tănăsescu.

MICA—UNIVERSITATEA

O partidă care va decurge în timpul celei mai sincere camaraderii sport este cea dela Brad, unde recentii jucători ai Ripensiei vor da replică Universității, cari în toamnă au reușit victorie de 4:2 asupra brădenilor.

Mica am văzut săptămâna trecută în formă foarte bună astfel că mai o zi foarte bună a studenților te răsturna calculele hârtiei. Conduce d. Ionescu Ștefan.

FC PLOEȘTI—FC BRAILA

Viitorii Divizionari B. vor căuta moară frumoasă. Partenerul lor în schimb cari nu este încă nici el scăpat din pericol, trebuie să ia ambele părți, cari sunt poate ultimele pe cari va putea adăuga la cele insuficiente care le are. Conduce d. I. Ceaușescu.

INFORMAȚIUNI

CALENDAR

SAMBATA, 19 APRILIE.

Ortodox: Cuv. Ion Paleolavriul.

Catolic: Sf. Simion.

Spectacolele sunt suspendate.

Farmacii de serviciu:

Circ. I: Minerva, Str. 10 Mai 5, Tel. 42-27.

Circ. II: Sf. Treime, Str. Dacilor 10, Tel. 29-19.

Circ. III: Sf. Botezătorul, Piața Axente Sever, Tel. 38-02; Circ. IV: Sf. Gheorghe, Piața Gen. Dragalina 15, Tel. 18-65;

Fratelia: Panajoth; **Mehala:** I. Chioreanu;

Freidorf: V. Eremici, **Salvarea:** Tel. 44-44

DUMINICĂ, 20 APRILIE.

Ortodox: Sf. Paști.

Catolic: Quasim. Sf. Sulpiciu.

SPECTACOLE:

CINEMATOGRAFE: 20, 21, 22, 23.

Capitol: „Opereta”, cu Willy Forst.

Apollo: „Răscoala Munților”, cu Claire Trevor.

Thalia: „Cântărețul Poporului”.

Corso: „Iubirea lor”, cu Charles Boyer.

TEATRUL NAȚIONAL:

Duminică, 20 Aprilie 1941, la orele 20 și 30, precis: „EVA IN VITRINA”.

Luni, 21 Aprilie 1941, la orele 15 precis, matineu: „MEDALIILE BATRANET” și „STRIANA”.

Marti, 23 Aprilie 1941, la orele 20 și 30 precis: „NĂZDRAVANIILE DIVORTULUI”.

Miercuri, 23 Aprilie 1941, la orele 15 precis, matineu: „CUIBURI SFĂRAMATE”.

Joi, 24 Aprilie 1941, la orele 20 și 30 minute precis: „GINERELE D-LUI PREFECT”.

OPERA ROMÂNĂ:

Duminică, 20 Aprilie 1941, la orele 15 precis matineu: „FAUST”.

Luni, 21 Aprilie 1941, la orele 20 și 30 precis: „LILIA CUL”.

Marti, 22 Aprilie 1941, la orele 15 precis: „BĂRBIERUL DIN SEVILLA”.

Miercuri, 23 Aprilie 1941, la orele 20 și 30 precis: „MADAME BUTTERFLY”.

Farmacii de serviciu:

Circ. I: Minerva, Str. 10 Mai, Tel. 42-27;

Circ. II: Sf. Elisabeta, Str. 3 August, Tel. 22-25 și Sf. Ilie, Piața P. Maior 2, Tel. 12-25;

Circ. III: Cristea, Piața Lahovary 1, Tel. 2-86; Circ. IV: Diana, Str. I. C. Brătianu 8, Tel. 28-95; **Fratelia:** Panajoth; **Mehala:** Chioreanu; **Freidorf:** V. Eremici; **Salvarea:** Tel. 44-44.

In spectacol

cum n'a mai fost

Prima zi de Paști la

CORSO

ETTE DAVIS

CHARLES BOYER

Cu prilejul Sfințelor Paști, „Dacia” urează cititorilor săi sărbători fericite.

— ZIARUL „DACIA” primește spre publicare, în mod gratuit, înștiințări cu caracter personal și familiar dela și pentru refugiații din Ardealul cedat.

— D. Ion Bugariu, învățător în Timișoara, ne roagă să arătăm că nu are nimic comun cu Ion Bugariu, condamnat recent de tribunalul militar Timișoara.

— Scutirea de concentrare a cultivatorilor de sfeclă. În baza dispozițiilor luate de Marele Stat Major, agricultorii cari cultivă sfeclă de zahăr pe suprafețe mai mari de 5000 mp. sunt scutiți de concentrare în perioadele 1 Aprilie—1 Iulie și 1 Sept.—Dec. 1941. Până la întocmirea lucrărilor de scutiri de concentrare, Marele Stat Major a aprobat desconcentrarea imediată a tuturor cultivatorilor de sfeclă de zahăr, la cererile prefecturilor de județe, adresată direct unităților armatei. Tabelele ce se vor trimite de prefecturi pentru desconcentrarea cultivatorilor de sfeclă de zahăr vor fi vizate în preabil de Camera Agricolă, unde de altcum toți cei interesați pot obține deslușirile necesare.

— Cum lucrează frizeriile de sărbători. Camera de Muncă Timișoara, aduce la cunoștința celor interesați că potrivit dispozițiilor art. 2 din Legea pentru modificarea unor dispozițiuni din Legea repausului duminical și al sărbătorilor legale publicată în Mon. Of. No. 178 din 4 August 1938 atelierele de frizerie și coafură cu ocazia sărbătorilor de Paști vor avea următorul orar de deschidere și închidere: În ziua de 20 Aprilie (prima zi de Paști) închis toată ziua. În ziua de 21 Aprilie (a doua zi de Paști) deschis până la ora 12 și apoi închis tot timpul. În ziua de 22 Aprilie deschis toată ziua. În ziua de 23 Aprilie (Sf. Gheorghe) închis toată ziua.

— Înaintea parchetului-militar. Szbao Iuliana și cu cele două surori ale sale, care în ziua de 13 Aprilie a. c., au fost prinse că poartă pe cap basă, tip medievă ungueresc, au fost predate parchetului militar.

— Scandalagiu arestat. Organele poliției au arestat pe Ioan Taica, domiciliat în Piața Unirii 2, deoarece a provocat scandal într-un local public. Cazul se cercetează.

— În atenția celor cari au făcut cereri de repatriere. Prefectura județului Timiș-Torontal comunică: S'a constatat că multe din personale cari au făcut cereri de repatriere din Basarabia și Bucovina de Nord, nu au depus încă, la Ministerul de Interne, declarația de rudenie cu cel cărui i s'a cerut repatrierea. Se aduce la cunoștința celor interesați, să depună neîntârziat, prin poșta, sau direct la Ministerul Afacerilor Interne, Biroul Repatrierilor, declarații de rudenie cu persoanele cerute să vină în țară, aceasta indiferent de cererea de repatriere făcută anterior, fiindcă numai astfel vor putea fi trecuți pe tabloul respectiv.

— ADMINISTRATIVE Toți vechii cetitori, cari au plătit abonamentul peste data 1 Oct. 1940, vor primi ziarul în continuare, socotindu-se suma achitată după noul preț de abonament.

— LICEUL PIARIST din Timișoara face cunoscut că elevii de cl. VII—VIII vor începe cursurile în ziua de 22 Aprilie, Marti, iar elevii de cl. I—IV probabil în ziua de 28 Aprilie, Luni.

Comunicate de războiu

Campania din Jugoslavia a luat sfârșit

Intreaga coastă dalmatică se află în mâinile italienilor

Berlin, 20 (Rador.) — Înaltul comandament al forțelor armate germane comunică:

După cum am anunțat printr'un comunicat special, întreaga armată sârbă, câtă mai rămăsese nedesarmată, a capitulat în seara de 17 Aprilie. În urma acestei capitulări, campania din Jgoslavia a luat sfârșit în ziua de 18 Aprilie, la amiază. Deocamdată nu se pot da cifre, nici măcar cu aproximație, cu privire la numărul prizonierilor și la cantitatea de material de război căzut în mâinile forțelor germane.

Ocuparea ultimelor părți ale teritoriului sârbesc este aproape terminată.

Pe coasta Dalmației, trupele italiene au ocupat Ragusa (Dubrovnik) și Mostar, cum și Centinge, în cursul înaintării spre Sud. În Grecia de Nord, luptele s'au desfășurat, cu toate marile dificultăți de teren, relele condițiuni atmosferice și distrugerile de șosele. Au fost făcuți peste 17.000 prizonierii, s'au capturat numeroase tunuri, printre care 25 grele. Au fost distruse 12 auto-mitraliere britanice.

Cu prilejul unui atac dat contra coastei de Sud-Est a Angliei, vedete rapide germane au scufundat, după cum am anunțat, patru vapoare de comerț înarmate engleze, cu o deplasare de 13.000 tone, care navigau în

tr'un convoi și în același timp au avariat al cincilea vapor.

În noaptea de Joi spre Vineri, aviația germană a executat din nou un atac violent contra portului de război dela Portsmouth, luând parte la atac puternice formațiuni de luptă. Incendii mari au izbucnit în regiunea portului și în docuri, provocate de tonele de bombe incendiarie și explozibile, aruncate de avioanele germane, pe o vizibilitate foarte bună. Lovituri în plin au pricinuit incendii mari și numeroase alte incendii mai mici la șantiere și la alte obiective de război importante.

Avioane de recunoaștere înarmată au bombardat peste zi, în sboruri razante, o uzină de pe coasta orientală a Scoției, aruncând cu efect bombe de calibru greu și au scufundat în estuarul Tamisei un cargobot de 2000 tone.

Avioane de vânătoare au doborât pe coasta Mării Mănecii un avion englez de luptă Bristol-Beaufort. Artileria anti-aeriană a distrus două avioane engleze de vânătoare Spitfire.

În Africa de Nord, trupele italiene și germane au respins mai multe atacuri

dale de inamic la Sollum și mai multe încercări de esire, executate de englezii încercuți la Tobruk.

Avioane germane de luptă au bombardat aseară portul Valetta din Malta.

Noaptea trecută inamicul a aruncat în întâmplare bombe incendiare și explozibile în diferite puncte din Nordul, Vestul și centrul Germaniei. Cu tot avertismentul dat de aviația germană prin ultimul atac contra Londrei, puternice formațiuni inamice au pătruns totuși până la linia de apărare a Berlinului. Aici, focul violent al artileriei antiaeriene le-a împiedecat de a-și arunca bombele în locurile voite și de a celi. Patru clădiri publice, între care figurează din nou biblioteca națională, au fost avariate, precum și vreo zece de locuit. Numărul răniților este foarte însemnat. În restul teritoriului german, pagubele sunt deasemenea foarte mici. În cursul acestui atac, au fost doborâte șase avioane inamice dintre care patru de artileria antiaeriană, unul de un avion de vânătoare și unul de artileria marinei.

Un comunicat al Președinției Consiliului de Miniștri

Guvernul este informat că s'au pus la cale acte de terorism

„Cei ce nu înțeleg că mai presus de ființa și ambițiile lor trecătoare stă ființa și idealurile națiunii, vor fi distrusi fără milă”

BUCUREȘTI, 20 (Rador.) — Președinția Consiliului de Miniștri comunică:

Guvernul este informat că s'au pus la cale de către dușmanii poporului și statului românesc o serie de acte de terorism.

Guvernul face cunoscut tuturor că dacă se va încerca cea mai mică acțiune de acest fel, va executa fără cruțare și fără să țină seamă de poziția lor socială, pe toți teroristii și șefii lor care conduc din umbră și care, toți, sunt cunoscuți de organele de siguranță ale statului.

Națiunea, acum mai mult ca oricând, are nevoie de ordine și de liniște, pentru a munci și a putea să-și vindece rănille adânci ale sufletului și ale trupului.

Orice act împotriva ordinii și liniștii poate arunca pentru totdeauna neamul și țara în robie și întuneric.

Cei cari nu înțeleg, că mai presus de ființa și ambițiile lor trecătoare stă ființa și idealurile națiunii eterne, vor fi fără milă distruși.

De Sfintele Sărbători:

Proclamația către poporul
a dlui general I. Antonescu, Conducătorul Statului

BUCUREȘTI, 19. (Sir.) — D. General Antonescu, Conducătorul Statului, a adresat următoarea proclamație către popor cu prilejul Sfințelor Sărbători ale Paștilor:

ROMANI,

Zilele acestea sfinte sunt zilele suferințelor Domnului și ale învierii Mântuitorului.

Din nesfârșirea înălțată a firii a coborât între noi Fiul Domnului, ca să ne învețe că mai presus de viață este credința, că deasupra morții este mântuirea și la capătul tuturor este învierea.

Neamul nostru este un neam credincios.

El și-a durat din cuvântul Domnului temelii de viață, iar din credința creștină și-a făcut isvor de putere și mândrie.

Deaceia el a putut de atâtea ori să urce Golgota de suferință, să primească răstigniri și umilinte cu ochii țintă la Dumnezeu, cu nebiruită nădejde în înviere.

Prin această nescată credință am biruit, tot prin ea vom învia.

ROMANI,

Sub ochii noștri se dă azi o mare bătălie a lumii.

Un brâu de foc ne-a incins neamul și viforul luptei șueră pe plaiurile noastre.

În aceste vremuri de frământată încercare trebuie să ne deșteptăm mintea și să ne unim sufletele.

Așa cum se aprinde în Biserica Domnului făclie de făclie, lumină de lumină, credința noștrilor de denie fiind strămele statornice ale patriei, să ne întindem brațele ca să aprindem lumina drepturilor și veșniciei românești.

Toți la olaltă, români, Bătrâni și tineri, femei și copii, bogați și săraci, la fel ca în biserica învierii.

V'o cer din nou cu toată dogoarea sufletului meu sbuciumat, cu toată nădejdea gândului meu plin de grije.

V'o cer în numele fraților noștri răstigniți în pământuri înstrăinate, în numele pribeșilor rătăciți printre noi. V'o cer în numele strămoșilor, al istoriei și al Voievozilor, în numele Regelui și a gliei noastre de veacuri.

Scuturați-vă sufletul de orice pavăză lasă, de orice spuză de ură.

Așa cum se scutura sufletul creștinului de păcat în fața sfintei cuminecături, aruncați-vă din cugete toată neînțelegerea, toată desnădejdea și toată lășitatea. Fiindcă țara are nevoie, române, de sufletul tău întreg, de toată puterea ta, de viața ta nemijlocită.

Mai ales aruncă-ți de pe frunte negura absurdă a neînțelegerii și urei.

În aceste zile de adevăr, de spovedanie, de iubire, coboară în tine, ca în fața altarului.

Și recunoaște cinstit, curat, creștinește și românește că patria are nevoie de iubire, și nu de ură ta: că dușmanii nu sunt în afară, ci înăuntru: și că prietenii tăi sunt cei ce îți rostesc curajos adevărul și îți îndrumază pașii și nu aceia cari te asmuț la sângele fratelui, la vrăsmășia propriei tale patrii, a propriei tale case, a propriilor tăi părinți.

Nu mai dușmanii țării, și bisericii și ai vieții îți pot duce gândul în negurile nerusinate ale urii și trădării.

Fiindcă, tiener, Generalul Antonescu nu te minte. O viață întreagă, senină, curată, și patruzeci de ani de carieră închinată neamului și mândriei românești, trecută pe câmpuri de luptă și în închisori de nedreptate, toate acestea, tinere, n'am să le închin netrebnic vanității și tiraniei, atunci când m'am umilit pentru tine și am suferit pentru tine.

Te-ai întrebat vre-odată ce au făcut pentru acest neam acei cari te-au împins la ură și la luptă? Care le e trecutul, care a fost fapta ce au făcut pentru ei și pentru casa lor, pentru cariera lor și pentru familia lor, pentru țară și pentru Dumnezeu?

Nu, tinere, nu te-ai întrebat niciodată.

Ai simțit în tine viforul vieții și lingușirea, trădarea și ai pornit ca o furtună la cea dintâi chemare, la cel dintâi semnal.

Da, pentru cine? Și pentru ce ?? Aceasta nu te-ai întrebat Pui de Român în vijelie.

Eu însă cuprinzându-te de umeri ca un părinte, aspru și scuturându-te ca pe un pom în floare, — te întreb astăzi duhovnicește, îndrăznești să mă asemeni cu cei cari nu te-au înțeles niciodată, te-au lovit, te-au umilit?

Indrăznești să mă crezi dușman al neamului, — pe mine care n'am avut pe acest pământ nimic mai scump decât neamul?

Indrăznești să mă crezi că aș îngădui dușmanilor țării mele să — așeze lângă mine unelte oarbe sau netrebnice?

Dar mă crezi trădător sau orb?

Indrăznești să crezi că eu, și chiar cei cari muncesc lângă mine cari ne-am născut săraci și vom muri săraci avem altă bogăție decât bucuria ta și altă mulțumire decât înălțarea neamului?

Că noi ne trudim să dăm acestui neam ceiace veacurile de trădări și nepăsări i-au furat, pământul și casele, drepturile. Și mai crezi că noi putem fi uneltele Iudeilor pe cari i-am lovit sau ale masoneriei pe care am distrus-o, pe care am disprețuit-o și am urmărit-o?

Că nopțile de muncă și zilele de sbucium și luptă pentru viitorul acestui neam, luptă aceasta pe care a cinstit-o Führerul și a înțeles-o Ducele că toată această frământare este pentru mine, pentru mărirea mea și numai pentru neam și pentru tine?

Dar, dacă ești sincer și sănătos tinere dragă și dacă crezi într'adevăr aceste lucruri ești ori orb sau netrebnic și nu Român și creștin.

Dacă mai ai un Dumnezeu și ai părinți dacă ai patrie și credință, dacă vrei înălțarea neamului și nu prăbușirea lui atunci trezește-te, trezește-te însfârșit tinere pentru că neamul așteaptă dela tine viitorul, și nu mormântul.

Și tu bătrân Român care ai astăzi atâtea amintiri ale păcatelor trecutului.

înțelege, lumea se plămădește în valori de viață nouă.

Că azi în meterezele destinului se frământă valurile veacurilor viitoare.

Că neînțelegerea și împotrivirea prejudecăților nu face să mi sdruncine pterea. Și că tu trebuie să mă ajuți să scutur trecutul de toate amintirile nevre nice pentru ca viitorul să-l poată cinsti.

În aceste ceasuri de spovedanie îmi reazăm credința și puterea pe tine Rmân care ai plecat la lupta vieții și a țării cu toată credința și toată înțelepciunea.

Pe tine care ai cunoscut de copil răspunderea frontului și nu te-ai întors ad să nici cu ură nici cu sete de imbogațire. Care până azi ai stat deoparte, și m'ai înțeles care nici nu m'ai înălțat în slăvi de cântece dar nici nu m'ai dat în blesteme.

Pe tine țaran sănătos și puternic pe gila sfințită de munca ta curată, pe ti imi reazăm toată fapta și ție i-ți voi da totul fiindcă tu ești inima neamului care bate sănătos și statornic și-și varsă sângele jertfei fără vorbă și fără ură.

Și pe voi, ostașii mai scumpi, pe voi, tezaur de putere și mândră stâncă piatră nebiruită, pe voi vă chem să fiți gata de orice și oricând, fiindcă generalul vostru vă duce la lupta lui Stefan cel Sfânt și a lui Mihai Bravul la lupta mândriei și gloriei românești.

Și acum Români, oriunde vă găsiți în pridvor de biserică, în câmpurile sfințită holda mișită sub crengi de salcie înfloare palate, ori bordeie, în cazarmă în ateleliere și chiar în închisori trudite de unde curând vă voi scoate pe aceli cari meritați iertarea tuturor, cu inima mea plină de grijă și din tot sufletul m'ânat vă zic: Christos a înviat.

Prin noi, prin jertfa și mântuirea noastră General Antonescu, București, 18 Aprilie 1941.

Materialele și lucrătorii din industria automobil
americană trec la industria de război

Washington, 19. (Rador). — Corespondentul agenției DNB anunță:

D. Knudsen, șeful organizării producției, a anunțat că a ajuns la un acord cu industria de automobile că, începând dela 1 August 1941, aceasta să-

și reducă producția cu 20 la sută. Rezultatul va fi o scădere a producției anuale de un milion de automobile, în schimb numeroși lucrători și însemnate cantități de materiale vor putea fi astfel puși la dispoziția industriei de război.

Apărarea coastelor canadiene

New York, 19 (Rador). — Corespondentul agenției D. N. B. anunță:

Comitetul mixt americano-canadian de apărare comună a publicat un comunicat la Montreal în care se arată că planurile pen-

tru apărarea militară a coastelor orientate și occidentale ale Canadei au fost terminate.

Acest comitet v'avea în viitor sarcina să adapteze aceste planuri la noile situații s'ar putea ivi.

Numeroase arestări la Budapesta
Supravegherea colportorilor de știri false

BUDAPESTA, 19 (Rador). — Corespondentul agenției Stefani transmite: Autoritățile au luat măsuri foarte severe pentru a împiedeca răspândirea de știri false ce ar putea compromite ordi-

nea publică și interesele statului.

Cafenelele, teatrele și toate localitățile publice sunt supravegheate de aproșimativ

Au fost făcute numeroase arestări.

O punere la punct

Primum din partea d-lui Alexandru Frățeanu, funcționar următoarele:

Un ziar din localitate, avid de senzații, a publicat fără nici un control, un reportaj în legătură cu familia mea actualmente refugiata la Timișoara și în sânul căreia au mai găsit adăpost și alți câțiva refugiați clujeni, făcând în același timp și un călduros apel către inimile caritabile pentru a ne ajuta cum și cu ce pot. Pe lângă faptul că reportajul în chestiune nu corespunde realității, în să precizez că familia mea n'are nevoie de ajutorul nimănui, atâta timp cât membrii din care ea se compune câștigă prin muncă onestă pâinea cea de toate zilele. Intențiunea ziarului în chestiune ar putea să fi fost bună, dar apelul adresat în final inimilor caritabile e umilitor și jignitor în același timp, pentru mine și membrii familiei mele.

Ultima oră sportivă

Echipa districtului care întâlnă Luni selecționata juniorilor este formată după cum urmează: Mihalyffy, Cuvășan, Pekni, Morar, Szépei, Cioban, Trăn, Burok, Koronyi, Toth II, Grün, Rezerve: Ditrich, Hraumann.

La juniori s'a mai designat ca reprezentant pe Popa și Comloșan.

Toți echipierii selecționați sunt invitați să aducă cu sine întreg echipamentul cu excepția tricoului. Prezența e obligatorie pentru ora 14.30.

EVACUĂRILE DELA ISTANBUL

Istanbul, 19 (Rador). — Corespondentul agenției Havas transmite: Se re că nu se va proceda imediat la evacuarea Istanbulului. Până acum au fost prezentate 6000 cereri, ceea ce corespunde la evacuarea a 30.000 persoane. Evacuarea voluntară continuă.